

ماده 42- در اجرای بند (8) سیاست‌های کلی برنامه پنجساله هفتم و به‌منظور تحقق اهداف کمی زیر مطابق با احکام این فصل اقدام می‌شود:

جدول شماره (9)- اهداف کمی سنجه‌های عملکردی انرژی (نفت و گاز)

سنجه عملکردی	واحد متعارف	هدف کمی در پایان برنامه
ظرفیت تولید نفت خام	هزار بشکه در روز	4450
تولید نفت خام (توان)	هزار بشکه در روز	4250
تولید میعانات گازی	هزار بشکه در روز	804
تولید گاز خام	میلیون مترمکعب در روز	1239
جمع‌آوری گازهای مشعل	میلیارد مترمکعب در سال	15
کاهش مصرف از طریق اجرای طرح‌های بهینه‌سازی مصرف انرژی (مطابق جدول شماره 1-10)	معادل هزار بشکه نفت خام در روز	1285
تولید بنزین	میلیون لیتر در روز	129
تولید نفت گاز	میلیون لیتر در روز	130
تولید نفت کوره	میلیون لیتر در روز	49
نسبت تولید بنزین و نفت گاز یورو 4 به بالا به کل تولید این دو فرآورده	درصد	75
نسبت تولید نفت کوره به کل تولید محصولات پالایشگاهی	درصد	12/9
تولید نفت خام از طریق روش‌های ازدیاد برداشت و بهبود تولید	درصد از کل تولید نفت خام	15 (سال سوم 10)

ایراد هیات عالی نظارت

اول؛ در این جدول (والبته جداول سایر فصول لایحه برنامه هفتم)، وضعیت موجود هر سنجه و اهداف کمی سالیانه مشخص نیست و لذا از حیث عدم شفافیت و غیر قابل سنجش بودن اجرای قانون، معایر بند (9) سیاست های کلی نظام قانون گذاری است.

دوم؛ در جدول اهداف کمی سنجه‌های عملکردی انرژی؛ در خصوص میزان تولید نفت از میدین مشترک (با عنایت به تأکید صورت گرفته در بند 8 سیاست های کلی برنامه هفتم)، هدف کمی ذکر نشده است و لذا دارای ابهام است. همچنین با بند (8) سیاست های کلی برنامه هفتم انطباق ندارد.

سوم؛ با توجه به تأکید سیاست های کلی انرژی بر افزایش ظرفیت تولید صیانت شده نفت، اینکه آیا تولید نفت خام هدفگذاری شده، صیانتی است یا خیر؟ دارای ابهام است.

چهارم؛ عبارت کاهش مصرف نهائی ابهام دارد و با جدول الحاقی شماره (1-10) همخوانی ندارد. این سنجه، فقط به بخش های مصرف کننده نهائی مرتبط است، در صورتی که عبارت صحیح مطابق جدول پیوست که شامل تلفات تولید و تبدیل نیز است، کاهش مصرف می باشد.

پنجم؛ عبارت نسبت نفت کوره به کل تولید محصولات پالایشگاهی ابهام دارد. چون ممکن است با تغییراتی در فرآیند تولید، این محصول را کم و زیاد کنند و سهم آن به سمت محصولات سنگین تر سوق دهند، بهتر است این عبارت را به نسبت تولید محصولات سنگین پالایشی به کل محصولات پالایشی اصلاح نمود.

ششم؛ در خصوص تولید نفت خام با استفاده از روش های ازدیاد برداشت نیاز مند به روش محاسبه دقیق تری است و عدد 15 درصد که به عنوان هدف کمی پایان برنامه تعیین شده، همین الان محقق شده است. لذا ابهام دارد.

پیشنهاد می شود؛ عبارت «ضریب بازیافت» که در بند (8) سیاست های کلی برنامه هفتم ابلاغ شده، جایگزین این شاخص گردد..

مصوبه کمیسیون

جدول شماره (10)- اهداف کمی سنجه های عملکردی انرژی (برق)

هدف کمی در پایان برنامه	واحد متعارف	سنجه عملکردی
124/485	مگاوات	کل ظرفیت نامی منصوبه
10/000	مگاوات	ظرفیت منصوبه تجدیدپذیر
489/295	میلیون کیلووات ساعت	تولید برق
17/500	میلیون کیلووات ساعت	تولید برق تجدیدپذیر
44	درصد	میانگین بهره‌وری (راندمان) تولید برق
12	درصد	تلفات انتقال و توزیع برق
20/000	میلیون کیلووات ساعت	مجموع تبادل (صادرات و واردات) برق
87/140	مگاوات	حداکثر توان تولید برق در اوج بار
85/508	مگاوات	حداکثر نیاز مصرف برق در اوج بار
1/632	مگاوات	تراز برق در اوج بار
55 درصد استاندارد	درصد	میانگین بهره‌وری نیروگاههای جدید
3/000	میلیون کیلووات ساعت	صرفه‌جویی مصرف‌کننده نهائی برق
25 (سالانه 5)	درصد	رشد طول خطوط شبکه
30	درصد از کل ظرفیت تولید	سهم نیروگاههای جدیدالاحداث بدون نیاز به سوخت گاز و فرآورده نفتی
90 (سال اول 60)	درصد	سهم انداز مگیری برق مصرفی مشترکان از طریق شمارشگرهای هوشمند
25	درصد	رشد ظرفیت پستهای انتقال و توزیع

وزارتخانه های نفت و نیرو مکلفند به ترتیب گزارش سنجه های عملکردی انرژی (نفت و گاز) و سنجه های عملکردی انرژی (برق) را سالانه به مجلس ارسال نمایند.

ایراد هیات عالی نظارت

اول؛ در این جدول (و البته جداول سایر فصول لایحه برنامه هفتم)، وضعیت موجود هر سنجه و اهداف کمی سالیانه مشخص نیست و لذا از حیث عدم شفافیت و غیر قابل سنجش بودن اجرای قانون، مغایر بند (9) سیاست های کلی نظام قانون گذاری است.

دوم: در خصوص سهم نیروگاه های جدید الاحداث با احتساب 30 درصد از سهم جدید، اگر تنها انرژی های تجدیدپذیر را لحاظ کنیم، عدد ذکر شده در جدول را پوشش می دهد و با احتساب سهم سیکل ترکیبی نمودن نیروگاه های گازی موجود، قطعا به عدد بیشتر از 30 درصد خواهیم رسید. لذا این عدد، ابهام دارد.

سوم؛ از آنجایی که عبارت «میانگین بهر موری نیروگاه های جدید» در جدول ذکر شده، لذا عبارت «ب میانگین هر هری (راندمان) تولید برق» ابهام دارد و به نظر می رسد باید تبدیل به «میانگین بهر موری نیروگاه های موجود» شود.

چهارم: همچنین سهم انرژی هسته ای در تولید برق ذکر نشده و لذا دارای ابهام است.

مصوبه کمیسیون

ماده 43-...

ب- وزارت نیرو موظف است با لحاظ ارزش سوخت نیروگاهها و افزایش سهم معاملات برق در بهابازار (بورس) انرژی به گونه ای عمل نماید که با عرضه برق تولیدی نیروگاههای کشور تا پایان سال دوم اجرای برنامه، سهم معاملات مذکور را به حداقل سی درصد (30%) و در انتهای برنامه به حداقل شصت درصد (60%) از کل معاملات برساند و همچنین رابطه مالی وزارت نیرو و دولت را به گونه ای اصلاح نماید که ضمن ایجاد استقلال مالی صنعت برق و قطع وابستگی به بودجه عمومی دولت، ناترازی مالی صنعت برق، رفع و انگیزه اقتصادی کافی برای بهبود بازدهی نیروگاهها و کاهش تلفات در شبکه فراهم شود.

آیین نامه اجرائی این بند با رعایت ماده (10) قانون مانع زدایی از توسعه صنعت برق با تأکید بر لزوم خرید برق از بهابازار (بورس) انرژی توسط شرکتهای خرده فروش و مالک شبکه، تعیین نرخ سوخت و انتقال (ترانزیت) برق در شبکه انتقال و توزیع، تعیین سهم هر یک از ارکان صنعت برق (تولید، توزیع و انتقال) و سهم هر یک از منابع اولیه در تولید برق از جمله تجدیدپذیر و اتمی با پیشنهاد وزارت نیرو و همکاری وزارتخانه های نفت و امور اقتصادی و دارایی و سازمان، ظرف سه ماه از لازم الاجرا شدن این قانون تهیه شده و به تأیید شورای اقتصاد و تصویب هیأت وزیران می رسد.

ایراد هیات عالی نظارت

یکی از مصادیق ایجاد استقلال مالی در صنعت برق و انگیزه اقتصادی کافی برای بهبود بازدهی نیروگاه ها، لغو انحصارات غیر ضرور است. با توجه به تأکید این بند بر لزوم خرید برق از بورس انرژی توسط شرکت های خرده فروش و مالک شبکه؛ از مصادیق اجرای آن، عدم انحصار دولتی در شرکت های تولید کننده و توزیع کننده انرژی است و تا زمانی که این مسأله حل نشود، عملاً امکان اجرای اهداف این ماده محقق نخواهد شد. لذا این بند از ماده 43 مصوبه مغایر بند 5 سیاست های کلی تشویق سرمایه گذاری است.

مصوبه کمیسیون

پ - ...

بند الحاقی- وزارت نفت و سازمان مکلفند گواهی صرفه جویی انرژی موضوع ماده (5) قانون مانع زدایی از توسعه صنعت برق را بابت سوخت صرفه جویی شده توسط نیروگاههای هسته ای که در طول برنامه احداث می شود را هر ماه صادر نموده و به سازمان انرژی اتمی ایران تحویل دهند.

ایراد هیات عالی نظارت

اول؛ با توجه به اینکه ماده (46) موضوع گواهی صرفه جویی را صرفاً منوط به موضوع بهینه سازی دانسته است، لذا این بند، با موارد ذکر شده در ماده (46) در خصوص گواهی صرفه جویی، ابهام دارد.

دوم؛ عبارت سوخت صرفه جویی شده توسط نیروگاه های هسته ای ابهام دارد و به نظر می رسد عبارت «فسیلی» باید به متن افزوده شود.
مصوبه کمیسیون

ماده 44- با هدف تولید حداکثری و در راستای توسعه (سیاست) دیپلماسی انرژی و حضور در بازارهای بین‌المللی و مقاومسازی اقتصاد، اقدامات زیر انجام می‌گیرد:

الف-...

ب- وزارت نفت مجاز است با هدف توسعه صادرات فرآورده‌های نفتی از طریق شرکتهای تابعه ذی‌ربط یا شرکتهای متقاضی غیردولتی مشروط به اخذ تضامین لازم برای دریافت خوراک از جمهوری اسلامی ایران نسبت به مشارکت در توسعه پالایشگاه یا پتروپالایشگاه خارجی یا احداث پالایشگاه یا پتروپالایشگاه جدید خارجی یا تملک سهام آنها و نیز افزایش ظرفیت داخلی پتروپالایش نفت کشور به میزان 300/000 بشکه در روز، از طریق تهاجر خدمات و تجهیزات مورد نیاز با رعایت قانون حمایت از توسعه صنایع پایین‌دستی نفت خام و میعانات گازی با استفاده از سرمایه‌گذاری مردمی مصوب 1398/4/24 با اصلاحات و الحاقات بعدی از محل تحویل نفت خام مازاد بر تعهدات بودجه‌ای با تصویب شورای اقتصاد اقدام نماید.

ایراد شورای نگهبان

در ماده 44، در بند (ب)، با توجه به اینکه مقرر شده است حکم مذکور از محل «تحویل نفت خام مازاد بر تعهدات بودجه‌ای» انجام می‌شود، از این جهت که موضوع مذکور در سقف منابع و مصارف عمومی قوانین بودجه سنواتی درج خواهد شد یا خیر، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.
مصوبه کمیسیون

در بند (ب) ماده (44) عبارت "بودجه‌ای" به عبارت "بودجه عمومی با درج در سقف منابع و مصارف قوانین بودجه سنواتی" اصلاح می‌شود.

پ- وزارت نفت مکلف است:

1- از طریق شرکت تابعه ذی‌ربط در امور گاز و از محل منابع داخلی شرکت مذکور و نیز منابع حساب «سرمایه‌گذاری نفت و گاز» و با جلب مشارکت بخش خصوصی نسبت به ایجاد و توسعه زیرساخت‌های لازم برای ذخیره‌سازی گاز طبیعی از جمله مخازن زیرزمینی و روزمینی به‌نحوی اقدام نماید که در پایان برنامه، میزان تولید از محل ذخیره‌سازی گاز طبیعی در دوره دوم ماهه اوج مصرف به حداقل یکصد و بیست میلیون مترمکعب گاز طبیعی در روز افزایش یابد.
2- از محل منابع داخلی شرکتهای تابعه خود و حساب سرمایه‌گذاری نفت و گاز نسبت به طراحی، تأمین قطعات و تجهیزات و پیاده‌سازی سامانه یکپارچه اندازه‌گیری و پایش لحظه‌ای مبادله مواد نفتی (نفت، گاز و مشتقات آنها) در طول زنجیره تولید و تأمین انرژی کشور از مخزن تا تحویل به توزیع‌کنندگان و مصرف‌کنندگان عمده اقدام نماید. در صورت عدم پیاده‌سازی سامانه، از سال سوم اجرای برنامه، معادل دو و نیم در ده هزار ارزش تمامی مبادلات در نقاط تبادل از محل منابع داخلی شرکتهای تابعه ذی‌ربط به حساب «سرمایه‌گذاری نفت و گاز» واریز می‌شود.
آیین‌نامه اجرائی این بند توسط وزارت نفت با همکاری سازمان تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ایراد هیات عالی نظارت

در صدر بند «پ» ماده «44» عبارت « وزارت نفت مکلف است:» ذکر شده، اما در جزء (2) بند «پ» ماده «44» عبارت « در صورت عدم پیاده‌سازی سامانه» بیان شده است که ابهام دارد. به هر حال، وزارت نفت مکلف به انجام موارد ذکر شده در این بند می‌باشد و عبارت دوم نباید ذکر شود.

مصوبه کمیسیون

ت - ...

ماده 45-

تبصره- تخفیف پنج درصدی (۵%) خوراک واحدهای پالایشگاهی و نیز تخفیف خوراک گاز طبیعی تحویلی به واحدهای پتروشیمی موجود (مابه‌التفاوت قیمت خوراک گاز تحویلی با تکلیف مندرج در قانون هدفمندکردن یارانه‌ها مصوب 1388/10/15 با اصلاحات و الحاقات بعدی) مشروط به اختصاص حداقل چهل درصد (۴۰%) از سود خالص سالانه این واحدها به حساب اندوخته سرمایه‌ای مخصوص طرح (پروژه) های کیفی‌سازی و توسعه زنجیره پایین‌دستی صنعت آنهاست. آیین‌نامه اجرائی این ماده توسط وزارت نفت و با همکاری وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان حفاظت محیط زیست تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ایراد هیات عالی نظارت

از آنجا که گاز طبیعی به عنوان خوراک، فقط از ۱۵ درصد از کل خوراک صنعت پتروشیمی را شامل می‌گردد و فقط با واحدهای متانول و آمونیاک ارتباط دارد، شمولیت این بند به همه صنعت پتروشیمی نبوده و دور از عدالت هم می‌باشد. ضروری است مشروط شدن تخفیف خوراک تحویلی به واحدهای پتروشیمی به کل خوراک‌های گاز و مشتقات گازی پتروشیمی و نه فقط گاز طبیعی تعمیم یابد. لذا از حیث عدم شفافیت و همچنین تبعیض در قانون، مغایر جزء های (3) و (10) بند (9) سیاست های کلی نظام قانون گذاری است.

همچنین، از آنجایی که چنین مصوبه ای، تکمیل زنجیره ارزش صنعت نفت و گاز را خدشه دار می‌سازد، مغایر بند (8) سیاست های کلی برنامه هفتم می‌باشد.

مصوبه کمیسیون

ماده 46- به منظور مدیریت و کاهش شدت انرژی، اقدامات زیر انجام می‌گیرد:

الف- دولت مکلف است به منظور ایجاد هماهنگی فرابخشی و مدیریت کلان و متمرکز در حوزه بهینه‌سازی مصرف انرژی، مدیریت بهینه نাত্রازی انرژی در بخشهای مختلف با رعایت ملاحظات کاهش شدت انرژی و پیگیری اجرای طرحهای بهینه‌سازی مصرف انرژی و تعیین میزان و نحوه تخصیص کلیه یارانه‌های انرژی در هر بخش با اجرای کامل قانون هدفمندکردن یارانه‌ها، «سازمان بهینه‌سازی و مدیریت راهبردی انرژی» را به صورت فرادستگاهی از تجمیع و ادغام ظرفیت‌های سازمانی موجود در دستگاههای اجرائی از جمله شرکت بهینه‌سازی مصرف سوخت، سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی برق (ساتبا) و ستاد مدیریت حمل‌ونقل و سوخت تأسیس نماید و اساسنامه آن را ظرف سه ماه به تصویب هیأت وزیران برساند و به منظور تسهیل در شکل‌گیری «بازار بهینه‌سازی انرژی»، تضمین تسویه «گواهی‌های صرفه‌جویی انرژی» و کاهش نکول‌پذیری آنها، حداکثر ظرف شش‌ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون، «حساب بهینه‌سازی مصرف انرژی» را نزد خزانه‌داری کل کشور با منابع ذیل ایجاد کند:

1-....

2- دولت مکلف است به منظور ایجاد هماهنگی فرابخشی و مدیریت کلان و متمرکز در حوزه بهینه‌سازی مصرف انرژی، مدیریت بهینه نাত্রازی انرژی در بخشهای مختلف با رعایت ملاحظات کاهش شدت انرژی و پیگیری اجرای طرحهای بهینه‌سازی مصرف انرژی و تعیین میزان و نحوه تخصیص کلیه یارانه‌های انرژی در هر بخش با اجرای کامل قانون هدفمندکردن یارانه‌ها، «سازمان بهینه‌سازی و مدیریت راهبردی انرژی» را به صورت فرادستگاهی از تجمیع و ادغام ظرفیت‌های سازمانی موجود در دستگاههای اجرائی از جمله شرکت بهینه‌سازی مصرف سوخت، سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی برق (ساتبا) و ستاد مدیریت حمل‌ونقل و سوخت تأسیس نماید و اساسنامه آن را ظرف سه ماه به تصویب هیأت وزیران برساند و به منظور تسهیل در شکل‌گیری «بازار بهینه‌سازی انرژی»، تضمین تسویه «گواهی‌های صرفه‌جویی انرژی» و کاهش نکول‌پذیری آنها، حداکثر ظرف شش‌ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون، «حساب بهینه‌سازی مصرف انرژی» را نزد خزانه‌داری کل کشور با منابع ذیل ایجاد کند:

ایراد شورای نگهبان

در جزء 2 بند (الف)، با توجه به ذکر دستگاه‌های اجرایی به صورت تمثیلی، سایر موارد مشمول ادغام و تجمیع از حیث مصادیق، معیار و ضابطه انتخاب آن‌ها ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

در جزء 2 بند (الف)، در ادغام مذکور در حکم، از این جهت که روشن نیست دستگاه‌های اجرایی مورد نظر به صورت کامل ادغام خواهند شد یا صرفاً وظایف مربوطه در سازمان جدید ادغام خواهد شد، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

ایراد هیات عالی نظارت

اول؛ ظرفیت صرفه جویی انرژی در کشور، علاوه بر بخش مصرف کننده نهایی، شامل بخش عرضه نیز می باشد که نادیده گرفته شده است.

با عنایت بر تأکید سیاست های کلی اصلاح الگوی مصرف بر موضوع بهره وری در بخش عرضه انرژی، لذا، از این حیث، مغایر با بند (7) سیاست های کلی اصلاح الگوی مصرف می باشد.

دوم؛ جایگاه سازمان بهینه‌سازی و مدیریت راهبردی انرژی در ساختار اجرایی کشور مشخص نیست و ابهام دارد. مصوبه کمیسیون

جزء (2) بند (الف) ماده (46) به شرح زیر اصلاح می شود:

1- عبارت "مصرف انرژی" به عبارت "انرژی در بخش‌های عرضه و مصرف انرژی" اصلاح و عبارت "ظرفیت‌های سازمانی موجود در دستگاه‌های اجرایی از جمله" حذف می شود.

2- بعد از عبارت "تأسیس نماید و اساسنامه آن" عبارت "را مشتمل بر تعیین جایگاه این سازمان در ساختار اجرایی کشور،" اضافه و عبارت «سه ماه» به «شش ماه» اصلاح می شود.

3- عبارت ظرف شش ماه به عبارت تا شش ماه اصلاح می شود.

4- جزء 2-5 به شرح زیر اصلاح می شود:

2-5- ده درصد (10%) از منابع حاصل از صادرات و فروش داخلی کلیه محصولات فرعی گاز از جمله اتان، پروپان، بوتان، پنتان و گوگرد و همچنین مایعات گازی شرکت‌های تابعه وزارت نفت

...-2-1

7- 2- حداقل سی درصد (30%) از عواید حاصل از صرفه‌جویی انرژی در هر یک از طرح‌ها (پروژه‌ها) مصوب شورای اقتصاد در حوزه بهینه‌سازی انرژی و انرژی‌های تجدیدپذیر به صورت گواهی

ایراد شورای نگهبان

در جزء 2-7 بند (الف)، تعیین یکی از منابع حساب «به صورت گواهی» از این حیث که مشخص نیست شامل چه اموری است و پرداخت آن توسط چه کسی صورت می‌گیرد، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

مصوبه کمیسیون

جزء 2-7 بند الف به شرح زیر اصلاح می شود.

7 - 2 - حداقل سی درصد (30%) از سهم دولت از عواید حاصل از صرفه‌جویی مطابق سازوکار بند (پ) این ماده که توسط دولت پرداخت می‌شود.

...ب-

3- از ابتدای سال دوم برنامه، شرکت تابعه وزارت نفت مکلف است سازوکاری را طراحی و اجرا نماید که سهمیه اعتباری نفت‌گاز صرفاً در جایگاه‌های مستقر در مسیرهای مربوط به برنامه الکترونیکی برخط و بر مبنای مسافت و عملکرد مورد تأیید وزارتخانه‌های راه و شهرسازی و کشور تخصیص یافته و برای خودروی مربوط قابل استفاده باشد. مصارف نفت‌گاز در سایر جایگاه‌ها یا بیشتر از سهمیه مشمول عوارض مصرف به صورت افزایشی- پلکاتی می‌شود. وزارتخانه‌های راه و شهرسازی و کشور و فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران (فراجا) مکلفند ظرف همین مدت، دسترسی برخط شرکت تابعه وزارت نفت به برنامه‌های الکترونیکی بین‌شهری و درون شهری و هویت مالک خودرو را فراهم نمایند.

ایراد شورای نگهبان

در جزء 3 بند (ب)، عوارض مصرف به جهت روشن نبودن مفهوم آن و مشخص نبودن مرجع تعیین آن، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

مصوبه کمیسیون

در جزء (3) بند (ب) ماده (46) عبارت "مشمول عوارض مصرف" به عبارت "، مشمول اصلاح نرخ" و عبارت "مالک" به عبارت "دارنده" اصلاح و بعد از عبارت "افزایشی - پلکانی" عبارت "با رعایت قوانین" اضافه می شود. و به انتهای جزء عبارت "آیین نامه اجرایی این جزء، توسط وزارت نفت با همکاری وزارتخانه های راه و شهرسازی و کشور حداکثر ظرف شش ماه تهیه و به تصویب هیئت وزیران می رسد." اضافه می شود.

پ- ...

3- در مورد طرح (پروژه) های بهینه سازی مصرف انرژی، «سازمان بهینه سازی و مدیریت راهبردی انرژی» مکلف است نسبت به عقد قرارداد با سرمایه گذاران دولتی و غیردولتی اقدام نموده و با صدور گواهی، بخشی از اصل و فرع سرمایه را در صورت انجام هر واحد از کارهای موضوع طرح های بهینه سازی، از طریق «حساب بهینه سازی مصرف انرژی» بازپرداخت نماید. حداکثر زمان اعلام نتیجه صحت سنجی انجام کارهای موضوع قرارداد این جزء توسط سازمان مذکور شش ماه پس از درخواست سرمایه گذار است و در صورت عدم اعلام نتیجه در مدت تعیین شده، این سازمان مکلف است با درخواست سرمایه گذار و با ترتیباتی که در آیین نامه مشخص می شود، نسبت به پرداخت هزینه سرمایه گذاری انجام شده از طریق «حساب بهینه سازی مصرف انرژی» اقدام نماید. آیین نامه این بند مشتمل بر اصلاح آیین نامه ایجاد بازار بهینه سازی انرژی و محیط زیست و نیز شرایط کلی اصلاح مصوبات مرتبط شورای اقتصاد و نحوه پرداخت هزینه سرمایه گذاری انجام شده توسط سازمان با همکاری وزارتخانه های نفت، نیرو، امور اقتصادی و دارایی، صنعت، معدن و تجارت و راه و شهرسازی و بانک مرکزی ظرف سه ماه از لازم الاجرا شدن این قانون تهیه می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد. سازمان بهینه سازی و مدیریت راهبردی انرژی مکلف است گزارش اقدامات صورت گرفته را هر شش ماه یکبار به کمیسیون های اقتصادی و انرژی مجلس ارسال نماید.

ایراد شورای نگهبان

در جزء 3 بند (پ)، نسبت قراردادهای موضوع این جزء با سازوکار مذکور در ماده 12 قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

مصوبه کمیسیون

در جزء (3) بند (پ) ماده (46) بعد از عبارت "«حساب بهینه سازی مصرف انرژی» اقدام نماید." عبارت "دولت مجاز است به میزانی که در بودجه سالیانه تعیین می شود، با درخواست سرمایه گذاران طرح های ماده (12) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور، نسبت به انتشار گواهی صرفه جویی مطابق سازوکار مندرج در این ماده، اقدام نماید." اضافه می شود.

ث- جریمه های موضوع ماده (۲۶) قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی بر مبنای قیمت صادراتی اخذ می گردد و همچنین عوارض گازهای مشعل (فلر) سوزانده شده در تاسیسات نفت و گاز به ازای هر مترمکعب گاز، برای سال اول برابر با پنج درصد (5%) و تا پایان برنامه هفتاد و پنج درصد (75%) بر مبنای متوسط قیمت وزنی صادراتی گاز طبیعی اخذ و به حساب بهینه سازی مصرف انرژی موضوع جزء (2) بند الف این ماده واریز می گردد. در مورد گازهای مشعلی که جمع آوری آنها طی قراردادهایی که قبل از لازم الاجرا شدن این قانون واگذار شده است، عوارض دریافتی از زمان اتمام قراردادهای منعقد شده محاسبه می گردد. در صورت استتکاف شرکت های تابعه ذی ربط وزارت نفت از پرداخت عوارض عدم جمع آوری گازهای مشعل، میزان این عوارض از سهم منابع داخلی شرکت های مذکور در لوایح بودجه سنواتی کسر و پس از واریز به خزانه، به حساب بهینه سازی مصرف انرژی منظور می گردد. آیین نامه اجرایی این بند، توسط وزارتخانه های نفت و نیرو تهیه می شود و به تصویب هیات وزیران می رسد.

وزارت نفت مکلف است گزارش اقدامات صورت گرفته را هر شش ماه یکبار به کمیسیون انرژی مجلس ارسال نماید.

ایراد هیأت عالی نظارت

بند ۴۶ ماده ۴۶، مرجع تشخیص و اعلام گازهای مشعل مشخص نشده و از طرفی حکم به صورت عمومی برای همه گازهای مشعل جریمه در نظر گرفته است (برخی گازهای مشعل قابل جمع آوری نیستند).

لذا دارای ابهام بوده و از این رو مغایر جزء (۳) بند (۹) سیاست های کلی نظام قانون گذاری است.

توضیح اینکه؛ وزارت نفت به درستی برخی از مشعل ها را فاقد امکان جمع آوری به لحاظ فنی می داند. لذا، باید این بخش از گازهای مشعل با تشخیص یک مرجع ثالث (نظیر سازمان برنامه و بودجه یا محیط زیست) از شمول حکم خارج شوند.

این ابهام در حکم بند «ن» تبصره (۱) بودجه سال ۱۴۰۲ نیز ایجاد شده بود و باعث ابطال آیین نامه مصوب دولت توسط هیأت تطبیق گردید.

پیشنهاد می شود به منظور رفع ابهام، مرجع تشخیص و اعلام گازهای مشعل مشمول حکم، با در نظر گرفتن گازهای مشعل غیر قابل جمع آوری مشخص شود.

مصوبه کمیسیون

بند (ث) ماده (۴۶) به شرح زیر اصلاح می شود:

ث- جریمه های موضوع ماده (۲۶) قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی بر مبنای قیمت صادراتی اخذ می گردد و همچنین عوارض گازهای مشعل (فلر) سوزانده شده در تاسیسات نفت و گاز به ازای هر مترمکعب گاز با اعلام ماهانه دبیرخانه هیأت عالی نظارت بر منابع نفتی (سازمان)، برای سال اول برابر با پنج درصد (۵٪) و تا پایان برنامه هفتاد و پنج درصد (۷۵٪) بر مبنای متوسط قیمت وزنی صادراتی گاز طبیعی اخذ و از محل منابع داخلی شرکت های تابعه وزارت نفت به حساب بهینه سازی مصرف انرژی موضوع جزء (۲) بند الف این ماده واریز می گردد. گازهای مشعلی که به لحاظ فنی امکان جمع آوری آنها وجود ندارد با تشخیص دبیرخانه هیأت عالی نظارت بر منابع نفتی (سازمان) و تا حجم حداکثر ۳ میلیارد متر مکعب در سال، از شمول این حکم مستثنی هستند

آیین نامه اجرایی این بند، توسط سازمان با همکاری وزارت نفت و سازمان بهینه سازی و مدیریت راهبردی انرژی و وزارتخانه های نفت و صنعت معدن و تجارت تهیه می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

وزارت نفت و سازمان مکلف اند گزارش اقدامات صورت گرفته را هر شش ماه یکبار به کمیسیون انرژی مجلس ارسال نمایند.

ماده ۴۷- در اجرای بندهای (۸) و (۹) سیاست های کلی برنامه پنجساله هفتم و به منظور تحقق اهداف کمی زیر مطابق با احکام این قانون اقدام می شود:

جدول شماره (۱۱) - اهداف کمی سنجه های عملکردی صنعت، معدن و رشد تولید

بخش	سنجه عملکردی	واحد متعارف	هدف کمی در پایان برنامه
پتروشیمی	ظرفیت تولید محصولات پتروشیمی	میلیون تن	۱۳۱/۵
	ظرفیت تولید پروپیلن و زنجیره پروپیلن	میلیون تن	۱۱/۶
	ظرفیت تولید پایین دستی زنجیره متانول	میلیون تن	۰/۷
	ظرفیت تولید پایین دستی زنجیره اتیلن (بجز پلی اتیلن)	میلیون تن	۳/۳
	ظرفیت تولید پلی اتیلن	میلیون تن	۸/۶

بخش	سنجه عملکردی	واحد متعارف	هدف کمی در پایان برنامه
	ظرفیت تولید پایین دستی آروماتیک	میلیون تن	3
فولاد	ذخایر قطعی اکتشاف سنگ آهن	میلیارد تن	3 / 8
	استخراج سالانه سنگ آهن	میلیون تن	117 / 8
	ظرفیت سالانه شمش فولاد	میلیون تن	55
	ظرفیت سالانه مقاطع طویل	میلیون تن	41
	ظرفیت سالانه مقاطع تخت	میلیون تن	18 / 3
	استحصالی درصدی از محتوای آهن موجود در باطله معادن و کارخانه‌های فرآوری	درصد	10
	کاهش ضایعات تولید فولاد	درصد	10
	تأمین نیاز گاز از محل بهینه‌سازی مصرف گاز در سایر بخشها (فولاد)	درصد	30
	اکتشاف (ذخایر قطعی سنگ مس)	میلیارد تن	22
مس	ظرفیت افشرد (کنسانتره) مس	هزار تن	3360
	ظرفیت کاتد مس	هزار تن	1412
	ظرفیت محصولات مسی (مقتول، مقاطع، لوله و محصولات تخت)	هزار تن	1800
	اکتشاف سالانه ذخایر آلومینیوم (فلز محتوی)	میلیون تن	4
آلومینیوم	ظرفیت سالانه حداقل تولید آلومینا، با رویکرد و اولویت استفاده حداکثری از کانی‌نقلین سینیت و سایر منابع معدنی داخل کشور	هزار تن	600
	ظرفیت سالانه تولید شمش آلومینیوم	میلیون تن	1
	ظرفیت سالانه تولید محصولات آلومینیومی (مقتول، لوله، مقاطع و محصولات تخت و...)	میلیون تن	1 / 2
	استخراج زغال سنگ	میلیون تن	4
زغال سنگ	ظرفیت تولید کنسانتره زغال سنگ	میلیون تن	2
	ظرفیت تولید کک متالورژی	میلیون تن	1 / 2

بخش	سنجه عملکردی	واحد متعارف	هدف کمی در پایان برنامه
سرب و روی و طلا	ظرفیت سالانه تولید سرب (شمش)	هزار تن	400
	ظرفیت سالانه تولید روی (شمش)	هزار تن	450
	ظرفیت سالانه تولید و عرضه طلا (شمش)	تن	25
خودرو	ظرفیت تولید انواع خودرو سواری و تجاری	دستگاه/سالانه	3.000.000
	اسقاط انواع خودروهای فرسوده	دستگاه/سالانه	500000
	ظرفیت عرضه انواع خودروهای برقی و برقی-بنزینی (هیبریدی)	دستگاه/سالانه	200 /000
	صادرات قطعات و لوازم یدکی خودرو	درصد سهم از تولید داخل	20
معادن	اکتشاف ذخایر عمقی و پنهان معدنی کشور به روش ژئوفیزیک هوایی و سایر روشهای نوین	میلیون کیلومتر خطی	1 /5
ماشین سازی	افزایش ساخت ماشین آلات صنعتی و تجهیزات در داخل کشور	سالانه/میلیون دلار	250
	افزایش صادرات ماشین آلات صنعتی و تجهیزات	درصد/سالانه	15

وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است گزارش سنجه‌های عملکردی صنعت، معدن و رشد تولید را سالانه به مجلس ارسال نماید.

ایراد هیأت عالی نظارت:

اول؛ در جدول شماره (11)، ظرفیت تولید برای سنجه‌های مختلف ذکر شده، اما میزان تولید هدف‌گذاری شده، مشخص نیست.

دوم؛ ارتباط و تناسب بین اعداد مشخص نیست و ابهام دارد.

برای مثال؛ میزان ظرفیت استخراج سالانه سنگ آهن با توجه به ضریب حداقل 2/5 به 1 (یعنی برای تولید هر یک واحد شمش فولاد حداقل 2/5 واحد سنگ آهن باید استخراج نمود) کافی نیست و با توجه به هدف گذاری 55 میلیون تن تولید شمش فولاد، حداقل باید 137/5 میلیون تن استخراج سنگ آهن هدف‌گذاری شود و لذا از حیث غیرقابل اجرا بودن و ابهام، مغایر جزء های (1) و (3) بند (9) سیاست های کلی نظام قانون گذاری است.

همچنین، جمع ارقام تولید شمش های طویل و تخت 59/3 میلیون تن سالانه می باشد که با عدد 55 برابر نیست.

سوم؛ در جدول شماره (11) ماده (47)، تکمیل زنجیره ارزش نادیده گرفته شده و لذا، مغایر بند (8) سیاست های کلی برنامه هفتم و بند (5) سیاست های کلی تولید ملی، حمایت از کار و سرمایه ایرانی است.

چهارم؛ با توجه به هدف کمی سه میلیون دستگاه برای ظرفیت تولید انواع خودرو سواری و تجاری در پایان برنامه، درج عدد 200 هزار دستگاه برای هدف کمی ظرفیت عرضه انواع خودروهای برقی و برقی-بنزینی (هیبریدی) در پایان برنامه، بسیار کم است و لذا، مغایر بند (4) سیاست های کلی محیط زیست است.

مصوبه کمیسیون:

ایرادات هیأت عالی نظارت

در جدول شماره 11

اول؛ در جدول شماره (11)، ظرفیت تولید برای سنجه های مختلف ذکر شده، اما میزان تولید هدف گذاری شده، مشخص نیست.

دوم؛ ارتباط و تناسب بین اعداد مشخص نیست و ابهام دارد.

برای مثال؛ میزان ظرفیت استخراج سالانه سنگ آهن با توجه به ضریب حداقل 2/5 به 1 (یعنی برای تولید هر یک واحد شمش فولاد حداقل 2/5 واحد سنگ آهن باید استخراج نمود) کافی نیست و با توجه به هدف گذاری 55 میلیون تن تولید شمش فولاد، حداقل باید 137/5 میلیون تن استخراج سنگ آهن هدف گذاری شود و لذا از حیث غیرقابل اجرا بودن و ابهام، مغایر جزء های (1) و (3) بند (9) سیاست های کلی نظام قانون گذاری است.

همچنین، جمع ارقام تولید شمش های طولی و تخت 59/3 میلیون تن سالانه می باشد که با عدد 55 برابر نیست.

سوم؛ در جدول شماره (11) ماده (47)، تکمیل زنجیره ارزش نادیده گرفته شده و لذا، مغایر بند (8) سیاست های کلی برنامه هفتم و بند (5) سیاست های کلی تولید ملی، حمایت از کار و سرمایه ایرانی است.

چهارم؛ با توجه به هدف کمی سه میلیون دستگاه برای ظرفیت تولید انواع خودرو سواری و تجاری در پایان برنامه، درج عدد 200 هزار دستگاه برای هدف کمی ظرفیت عرضه انواع خودروهای برقی و برقی-بنزینی (هیبریدی) در پایان برنامه، بسیار کم است و لذا، مغایر بند (4) سیاست های کلی محیط زیست است.

مصوبه کمیسیون

در جدول شماره (11) ماده (47) اصلاحات زیر اعمال گردید:

جدول شماره (11)- اهداف کمی سنجه های عملکردی صنعت، معدن و رشد تولید (هدف کمی در پایان برنامه)

بخش	سنجه عملکردی	واحد متعارف	هدف کمی در پایان برنامه
پتروشیمی	تولید محصولات پتروشیمی	میلیون تن	131/5
	ظن تولید پروپیلن و زنجیره پروپیلن	میلیون تن	11/6
	تولید پایین دستی زنجیره متانول	میلیون تن	0/7
	تولید پایین دستی زنجیره اتیلن (بجز پلی اتیلن)	میلیون تن	3/3
	تولید پلی اتیلن	میلیون تن	8/6
	تولید پایین دستی اروماتیک	میلیون تن	3
فولاد	نخایر قطعی اکتشاف سنگ آهن	میلیارد تن	3/8
	استخراج سالانه سنگ آهن	میلیون تن	117/8
	سالانه شمش فولاد	میلیون تن	متناسب با سنگ آهن استخراج شده
	تولید سالانه مقاطع طولی	میلیون تن	41
	تولید سالانه مقاطع تخت	میلیون تن	18/3
	استحصال درصدی از محتوای آهن موجود در باطله معادن و کارخانه های فرآوری	درصد	10
	کاهش ضایعات تولید فولاد	درصد	10
	تامین نیاز گاز از محل بهینه سازی مصرف گاز در سایر بخشها (فولاد)	درصد	30
	اکتشاف (نخایر قطعی سنگ مس)	میلیارد تن	22
	تولید افشرد (کنسانتره) مس	هزار تن	3360
مس	کاتد مس	هزار تن	800
	محصولات مسی (مفتول، مقاطع، لوله و محصولات تخت)	هزار تن	600

	2	میلیون کیلومتر خطی	اکتشاف نخایر عمقی و پنهان معنی کشور به روش ژئوفیزیک هوایی و سایر روشهای نوین	معدن
	250	سالانه/میلیون دلار	افزایش ساخت ماشین آلات صنعتی و تجهیزات در داخل کشور	ماشین سازی
	15	درصد/سالانه	افزایش صادرات ماشین آلات صنعتی و تجهیزات	

- میزان افزایش سالانه اشتغال در بخش معدن و صنایع معدنی در طول اجرای برنامه بیست درصد (20%)
- در اجرای احکام این جدول باید افزایش ارزش افزوده از طریق تکمیل زنجیره ارزش از مواد خام تا محصولات
نهایی با حفظ رقابت پذیری و پرهیز از خام فروشی رعایت شود.
- تولید انواع خودرو و نیز اسقاط انواع خودرو فرسوده و همچنین تولید خودروهای برقی و برقی - بنزینی
متناسب با احکام سیاست های کلی محیط زیست صورت پذیرد.

فصل 10- طرحهای صنعت، معدن و رشد تولید

ماده 48- به منظور تحقق سیاستهای کلی از جمله رشد اقتصادی، اجرای طرحهای عظیم اقتصادی ملی، پیشران، روزآمد و مبتنی بر آینده نگری و تکمیل زنجیره ارزش و جهش اقتصادی اقدامات زیر انجام می شود:
الف- سازمان با همکاری وزارتخانه های ذی ربط مکلف است چند طرح بزرگ اقتصادی ملی و پیشران از جمله موارد زیر را تهیه نموده و ظرف سه ماه از لازم الاجرا شدن این قانون به تصویب هیأت وزیران برساند:
1- دالان های راهبردی گذر (ترانزیت) ریلی و دریایی
2- قطار سریع السیر در مسیرهای طولانی و پرمسافر از جمله تهران- مشهد
3- تحول رقومی (دیجیتال)

ایراد شورای نگهبان:

جزء 3 بند (الف)، عبارت «تحول رقومی» از حیث جهت و حدود تحول ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

ایراد هیأت عالی نظارت:

همانگونه که مشاهده می شود؛ ماده (48)، به منظور تحقق سیاست های کلی از جمله سه بند مهم از سیاست های کلی برنامه هفتم یعنی رشد اقتصادی، اجرای طرح های عظیم اقتصادی ملی و پیشران و تکمیل زنجیره ارزش، مصوب شده و در بند «الف» این ماده، طرح های پیشران ذکر شده است. اما در این بند، اکثر مواردی که به عنوان طرح های عظیم اقتصادی ملی و پیشران درج گردیده، بصورت شفاف بیان نشده و کلی گویی است. بنابراین، با بند (9) سیاست های کلی برنامه هفتم انطباق ندارد.

در این راستا، توضیحات تکمیلی ارائه می گردد:

اگر چه هر فصل لایحه دارای جداول جداگانه است و برای مثال در بحث های آب، انرژی و.. هدف کمی مشخص شده است، اما از آنجایی که موضوع این بند، مربوط به اجرای طرح های عظیم اقتصادی ملی و پیشران می باشد، باید در جهت انطباق با بند (9) سیاست های کلی نظام،

این طرح ها بصورت شفاف بیان شود و اگر در مواد و جداول دیگری مطرح شده اند، در این بند نیز تصریح شوند.

در جزء (1)، عبارت کلی دالان‌های راهبردی گذر (ترانزیت) ریلی و دریایی ذکر شده است. لذا ضمن اینکه طرح های پیشران در بخش های حمل و نقل هوایی و جاده ای نادیده گرفته شده، مشخص نیست کدام دالان های راهبردی گذر در حوزه دریایی و ریلی قرار است در این پنج سال به نتیجه برسد؟

«طراحی، ساخت و تولید هواپیمای مسافربری و ترابری» می تواند به عنوان یکی از طرح های بزرگ اقتصادی ملی و پیشران اضافه شود. لازم به ذکر است؛ طبق مفاد مواد 42 و 53 برنامه ششم توسعه کشور، توسعه صنعت هوایی کشور لحاظ شده بود که ادامه مسیر مذکور در برنامه هفتم، برای کشور مفید خواهد بود.

جزء (6) نیز کلی است و نوعی سیاست گذاری می باشد.

جزء (7) این بند به موضوع « توسعه زنجیره اکتشاف و استخراج نفت و گاز و پترو پالایشگاهها و صنایع پایین دستی پتروشیمی» اشاره دارد. اما در جدول سنجه های عملکردی و در متن لایحه، طرح خاصی برای آن ارائه نشده است. برای مثال، « طرح راهبردی افزایش ظرفیت تولید نفت خام (5/5 میلیون بشکه در روز)» می تواند به عنوان یک طرح پیشران مهم، جهش اقتصادی در کشور ایجاد نماید که علاوه بر کمک به تحقق رشد اقتصادی هدف گذاری شده، افزایش اشتغال و تولید کالا، رونق اقتصادی، کاهش تورم، تولید ثروت و رشد سایر بخش های اقتصادی کشور را به همراه داشته باشد.

بنابراین، طرح مذکور و الزامات اجرایی آن، ضمن درج در طرح های پیشران، باید در مواد مرتبط لایحه برنامه هفتم لحاظ گردد.

همچنین، با توجه به هدف گذاری رشد اقتصادی 8 درصدی، این امر نیاز به تأمین انرژی مازاد بر روند موجود دارد و با عنایت به ناترازی موجود در این بخش و نیاز به واردات سوخت های مایع جهت تأمین سوخت نیروگاه ها و بخش های مختلف مصرف کننده، رشد انرژی های تجدیدپذیر به میزان حداقل 20 هزار مگاوات، می تواند به عنوان یکی از پروژه های پیشران تعریف شود و این موضوع علاوه بر اثرات مطلوب محیط زیستی، با خلق مزیت هایی از جمله صادرات برق، منابع مالی را برای توسعه سایر بخش ها به ارمغان می آورد.

از سوی دیگر، با عنایت به هدف گذاری های صورت گرفته در جدول ابتدای فصل دهم، پروژه های پیشران در حوزه صنعت و معدن نیز باید تصریح شود.

همچنین، برخی از مواد لایحه برنامه هفتم مانند ماده (49)- ساخت پنج میلیون مسکن، در راستای اجرای بند (9) سیاست های کلی برنامه هفتم، در مجلس شورای اسلامی مصوب شده که نسبت این مواد با طرح های پیشران مندرج در این فصل، باید روشن شود.

مصوبه کمیسیون:

جزء (3) بند (الف) ماده (48) به شرح زیر اصلاح می گردد:

تحویل رقومی (دیجیتال) به منظور بکارگیری قابلیت های فناوری رقومی (دیجیتال) برای تحول در رویه ها و فرایندهای عملیاتی، تحول در کسب و کار سطوح دیوان سالاری کشور، تحول در دامنه خدمات رسانی و تحول فرهنگ سازمانی با تضمین دستیابی به سرعت عملکرد بیشتر، امنیت بالاتر و بهبود خدمات با استفاده از راحل های رقومی (دیجیتال) یکپارچه

ب- به منظور گسترش صادرات دانش فنی و خدمات فنی، طراحی و مهندسی و پیمانکاری کشور با اولویت زنجیره صنایع و صنایع معدنی و همچنین جلوگیری از خام فروشی و تکمیل زنجیره ارزش و رویکرد جهش اقتصادی و در

راستای توسعه و ارتقای نقش و جایگاه بخش معدن و صنایع معدنی در توسعه کشور، دولت مکلف است اقدامات زیر را در طول برنامه انجام دهد:

1-

1-2- ایجاد و برقراری خطوط اعتباری به صورت سالانه برای شرکت‌های ایرانی توسط بانک مرکزی از طریق بانک‌های عامل به منظور تأمین مالی بین‌المللی طرح (پروژه) های معدنی با رعایت اصل هشتم (80) قانون اساسی

ایراد هیات عالی نظارت:

اول؛ برقراری خطوط اعتباری بدون پیش بینی منابع مالی برای آن، منجر به خلق پول توسط بانک مرکزی می گردد و این امر نیز به نوبه خود، موجب رشد پایه پولی شده و آثار تورمی دارد. در نتیجه مغایر بند (2) سیاست های کلی برنامه هفتم است.

دوم؛ اینکه چرا برقرار خطوط اعتباری صرفاً برای طرح (پروژه) های معدنی تعریف شده (و مثلاً صنایع معدنی را نیز شامل نمی شود)، ابهام دارد. لذا، مغایر جزء (3) بند (9) سیاست های کلی نظام قانون گذاری است

مصوبه کمیسیون:

جزء 1-2 بند (ب) ماده (48) حذف شد.

2- وزارت صنعت، معدن و تجارت، (سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی کشور) موظف است تمام اطلاعات پایه زمین شناسی (اعم از نقشه های زمین شناسی، ژئوشیمی و ژئوفیزیک هوایی) و با رعایت فصل چهارم قانون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات مصوب 1387/11/6 مفاد گزارش های اکتشاف محدودها و پهنه ها را در پایان سال اول برنامه منتشر نموده و به صورت برخط در اختیار عموم قرار دهد. همچنین تمامی وزارتخانه ها، نهادها، سازمان ها و دستگاههایی که نسبت به تولید اطلاعات پایه زمین شناسی اقدام می نمایند موظفند در مدت تعیین شده، تمامی اطلاعات تولید شده خود را مطابق استانداردهای سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی کشور به این سازمان تحویل دهند.

وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است هر شش ماه گزارش روند پیشرفت این جزء و میزان همکاری کلیه وزارتخانه ها، نهادها، سازمان ها و دستگاههای مرتبط مانند وزارت نفت و سازمان انرژی اتمی ایران را به کمیسیون صنایع و معادن مجلس ارائه کند.

ایرادات شورای نگهبان:

1- استفاده از واژه های غیر فارسی ژئوشیمی و ژئوفیزیک مغایر اصل (15) قانون اساسی شناخته شد.

2- از این حیث که آیا رعایت مسائل امنیتی در ارائه اطلاعات مذکور به سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی کشور لازم است یا خیر ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

مصوبه کمیسیون:

در جزء (2) بند (ب) ماده (48) عبارت «زمین شیمی و زمین فیزیک» جایگزین عبارت «ژئوشیمی و ژئوفیزیک هوایی» و عبارت «مواد (13) و (17)» به بعد از واژه «رعایت» اضافه و متن زیر نیز به عنوان تبصره به آن اضافه شد:

تبصره- «مسائل امنیتی باید در ارائه اطلاعات مذکور به سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی کشور رعایت گردد.»

3- سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) مکلف است جهت اعمال حاکمیت و نقش نظارتی خود بر اکتشاف، استخراج و فرآوری مواد معدنی کشور، قطبهای معدن کاری کشور را تعیین نموده و نسبت به برنامه ریزی آمایش معدنی در این قطبها شامل تعیین نحوه خصوصی سازی معادن هر قطب با رعایت قوانین و مقررات، نیازسنجی و نحوه انجام عملیات اکتشافی، طراحی و برنامه ریزی تولید و عملیات معدن کاری، نیازسنجی و طراحی خدمات آموزشی، پژوهشی، فناوری و مشاوره مهندسی اقدام کند.

ایراد شورای نگهبان:

در جزء 3 بند (ب)، نسبت وظایف تعیین شده برای سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران با وظایف حاکمیتی وزارت صنعت، معدن و تجارت در تعیین «قطب‌های معدن‌کاری کشور»، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

ایراد هیأت عالی نظارت:

اول؛ سازمان ایمیدرو یک شرکت دولتی است و تعیین نحوه خصوصی سازی معادن، وظیفه این سازمان نیست، بلکه وزارت صمت و سازمان خصوصی سازی باید چنین کاری را انجام دهند. لذا، مغایر سیاست های کلی اصل 44 می باشد.

توضیح اینکه؛ بر اساس بند «الف» ماده «13» قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل 44، وظایف حاکمیتی باید از شرکت‌های دولتی منفک و به وزارت خانه ذیربط محول گردد. لذا این موضوع، وظیفه وزارت صمت است.

مصوبه کمیسیون:

در جزء (3) بند (ب) ماده (48) عنوان «وزارت صنعت، معدن و تجارت» در صدر بند جایگزین عنوان «سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو)» و عبارت «پس از تصویب در شورای عالی آمایش سرزمینی» جایگزین عبارت «شامل تعیین نحوه خصوصی سازی معادن هر قطب» می‌گردد.

4-...-

5- وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است با اقدامات و راهکارهای لازم با اولویت تکیه بر توان داخلی و همچنین از طریق انتقال دانش فنی و فناوری (تکنولوژی)، عمق متوسط اکتشاف ذخایر معدنی را به میزان متوسط عمق اکتشاف جهانی برساند.

ایراد شورای نگهبان:

در جزء 5 بند (ب)، از این جهت که قید «اولویت تکیه بر توان داخلی»، الزامی است یا ترجیحی، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

مصوبه کمیسیون:

در جزء (5) بند (ب) ماده (48) عبارت "با اولویت" به عبارت "ترجیحاً با" اصلاح می شود.

6- دولت مکلف است در راستای توسعه متوازن و اشتغال پایدار و بهره‌مندی مردم منطقه و جلوگیری از مهاجرت در محدوده معادن، اقدامات لازم را برای اولویت‌دهی استفاده از نیروهای انسانی بومی و شرکتهای بومی انجام دهد و در طول اجرای برنامه، در طرحها و زیر طرح (پروژه) های معدنی خود و در شرایط برابر اولویت را به پیمانکاران بومی واجد شرایط شهرستانی و استانی داده و نیروهای مورد نیاز خود را از افراد بومی شهرستان محل فعالیت به ترتیب از نزدیکترین محل و در صورت عدم وجود نیروی کار در شهرستان محل فعالیت از نزدیکترین شهرستان‌های استان محل فعالیت بکارگیری کند.

وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است گزارش عملکرد این جزء را هر شش ماه یکبار به کمیسیون اجتماعی مجلس ارسال نماید.

ایرادات شورای نگهبان:

در جزء 6 بند (ب)، در اولویت‌دهی به استفاده از نیروی انسانی بومی و شرکت‌های بومی در امور مذکور، از این جهت که آیا در مورد اشخاص مذکور، احراز شرایط لازم نیز صورت خواهد گرفت یا خیر، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

ذیل جزء 6 بند (ب)، از این جهت که قید «در شرایط برابر» صرفاً به انتخاب پیمانکار برمی‌گردد یا در انتخاب نیروهای مورد نیاز نیز این قید جاری است، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

مصوبه کمیسیون:

دو تبصره به شرح زیر به جزء (6) بند (ب) ماده (48) الحاق می شود:

تبصره 1- در اولویت‌دهی به استفاده از نیروی انسانی بومی و شرکت‌های بومی در امور مذکور باید اشخاص (اعم از نیروی انسانی بومی و شرکت‌های بومی) واجد شرایط لازم باشند.
تبصره 2- قید «در شرایط برابر» هم شامل «انتخاب پیمانکار» و هم شامل «انتخاب نیروهای مورد نیاز» می‌گردد.

...-7

8- وزارت راه و شهرسازی موظف است با همکاری وزارت صنعت، معدن و تجارت نسبت به تدوین برنامه سرمایه‌گذاری توسعه زیرساخت‌های ریلی کشور توسط سازمان‌های توسعه‌ای و بخش خصوصی با اولویت‌بخشی به حمل بار مواد معدنی از طریق ریل متناسب با برنامه‌های تولید بخش معدن و صنایع معدنی در طول اجرای برنامه مبادرت ورزد.

این‌نامه اجرائی این جزء توسط وزارت راه و شهرسازی با همکاری وزارت صنعت، معدن و تجارت مشتمل بر ارائه بسته‌های تشویقی سرمایه‌گذاری برای بخش خصوصی و اولویت‌بخشی به تأمین زیرساخت‌های مورد نیاز از طریق ظرفیت‌های ساخت داخل، ظرف سه‌ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون تهیه می‌شود و به‌تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ایرادات شورای نگهبان:

در جزء 8 بند (ب)، استفاده از واژه غیرفارسی «ریلی»، مغایر اصل 15 قانون اساسی شناخته شد.

در جزء 8 بند (ب)، عبارت «بسته‌های تشویقی سرمایه‌گذاری برای بخش خصوصی» به جهت اینکه مشخص نیست شامل چه مواردی می‌شود و مشمول موارد تقنینی مانند معافیت‌های مالیاتی نیز می‌شود یا خیر، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

مصوبه کمیسیون:

در جزء (8) بند (ب) ماده (48) عبارت "ریل" به "راه آهن" و عبارت "توسط وزارت راه و شهرسازی با همکاری وزارت صنعت، معدن و تجارت" به عبارت "به طور مشترک توسط وزارت راه و شهرسازی و وزارت صنعت، معدن و تجارت" اصلاح و بعد از عبارت "ظرفیت‌های ساخت داخل" عبارت "با رعایت قوانین مرتبط" اضافه و یک تبصره به شرح زیر الحاق می‌شود.
تبصره- بسته‌های تشویقی سرمایه‌گذاری برای بخش خصوصی شامل مواردی مانند معافیت‌های مالیاتی که نیاز به تقنین دارد، نمی‌شود و این بسته‌ها باید در چهارچوب قوانین صورت پذیرد.

9- دولت مکلف است جهت تحقق زنجیره ارزش صنایع معدنی و پتروشیمی و به‌منظور حفظ محیط زیست و در راستای کاهش مصرف مواد پلیمری در صنایع پایین‌دستی پتروشیمی و صنایع تکمیلی و بسته‌بندی، اقدامات، حمایت‌ها و مشوق‌های لازم جهت شناسایی، اکتشاف، فراوری، بهره‌برداری و تولید مواد اولیه معدنی جایگزین مواد پلیمری را در طول اجرای برنامه انجام دهد.

ایرادات شورای نگهبان:

در جزء 9 بند (ب)، عبارت «اقدامات، حمایت‌ها و مشوق‌های لازم» به دلیل مشخص نبودن حدود و میزان آن ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

در جزء 9 بند (ب)، استفاده از واژه غیرفارسی «پلیمری»، مغایر اصل 15 قانون اساسی شناخته شد.

مصوبه کمیسیون:

در جزء (9) بند (ب) ماده (48) عبارت "پلیمری" به عبارت "بسپاری (پلیمری)" اصلاح و بعد از عبارت "حمایت‌ها و مشوقهای لازم" عبارت "در چهارچوب قوانین و مقررات مربوط" اضافه می‌شود.

10- وزارتخانه‌ها و سازمان‌های زیرمجموعه آنها، نهادهای، مؤسسات دولتی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و شرکتهای دولتی از جمله شرکتهای مستلزم ذکر یا تصریح نام که پهنه‌ها و محدوده‌های معدنی در اختیار دارند موظفند حداکثر ظرف یکسال از لازم‌الاجرا شدن این قانون نسبت به تعیین تکلیف اعم از واگذاری طی اخذ مجوزهای لازم و رعایت تشریفات قانونی یا مشارکت یا ارائه برنامه مدون با تعهد به اجرا مطابق برنامه ارائه شده، اقدام نمایند، در غیر اینصورت وزارت صنعت، معدن و تجارت پس از اتمام مهلت مذکور مکلف به ابطال مجوزهای مربوط می‌باشد. در مورد صندوق‌های بازنشستگی اولویت با ارائه برنامه مدون با تعهد به اقدام مطابق برنامه خواهد بود.

ایراد شورای نگهبان:

جزء 10 بند (ب)، از این حیث که شامل قراردادهایی که براساس آن قرارداد، هنوز خلاف تعهدی از سوی متعهد صورت نگرفته است نیز می‌شود یا خیر، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

مصوبه کمیسیون:

عبارت زیر به انتهای جزء (10) بند (ب) ماده (48) اضافه می‌شود:

حکم این بند شامل قراردادهای قانونی و صحیح و معتبر و لازم‌الاجرای تعیین تکلیف شده‌ای که خلاف تعهدات مندرج در آن از سوی متعهد عمل نشده، نمی‌گردد.

...-11

15- وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است از طریق سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) با رعایت قانون اجرای سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (44) قانون اساسی مصوب 8 / 11 / 1386 از محل مبالغ مازاد بر اعتبار مصوب سود ویژه سهم دولت، سود ابرازی و مازاد بر مالیات عملکرد پیش‌بینی شده در قوانین بودجه سنواتی و با رعایت اصل پنجاه و سوم (53) قانون اساسی، نسبت به سرمایه‌گذاری در حوزه زیرساخت بخش معدن و صنایع معدنی، اکتشاف، استحصال و بهره‌برداری عناصر معدنی نادر و کمیاب و تکمیل طرحهای نیمه‌تمام معادن و صنایع معدنی اقدام نماید.

ایراد شورای نگهبان:

جزء 15 بند (ب)، از جهت حکم به استفاده از منابع مازاد بر اعتبارات مندرج در قوانین بودجه سنواتی، مغایر اصل 52 قانون اساسی شناخته شد.

مصوبه کمیسیون:

در جزء (15) بند (ب) ماده (48) بعد از عبارت "در قوانین بودجه سنواتی" عبارت "و در سقف منابع بودجه عمومی در هر سال" اضافه می‌شود.

پ - ...

ت- وزارت صنعت، معدن و تجارت با همکاری دستگاههای ذیربط مکلف است نسبت به تهیه سند «راهبرد ملی پیشرفت صنعتی و ارتقای زنجیره‌های ارزش کشور» بر مبنای معیارهای آمایش سرزمین و توسعه متوازن، نفی خام‌فروشی و تکمیل زنجیره‌ها، تحرکبخشی به صادرات و انتشار فناوری‌های نوین و با تکیه بر مزیتها و اولویتهای کشور از جمله صنایع برق و ریز(میکرو)الکترونیک، خودروسازی با اولویت خودروهای برقی و برقی- بنزینی (هیبریدی)، ماشین‌سازی و ساخت تجهیزات، صنایع پایین‌دستی نفت و گاز و پتروشیمی، معدن با

اولویت مس و عناصر نادر خاکی، خدمات فنی مهندسی، نساجی و پوشاک و بازیافت، همراه با أخذ نظرات اتاقهای بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، تعاون ایران و اصناف ایران، در چهارچوب الزامات و طی تشریفات قانونی تهیه نموده و ظرف سه ماه از زمان لازم الاجرا شدن این قانون، به تصویب هیأت وزیران برساند. این سند در طول برنامه، مبنای کلیه تصمیمگیریها، مصوبات، آییننامهها و بخشنامههای دولتی بوده و وضع هر نوع مقررات مغایر با آن ممنوع است. همچنین کلیه حمایت‌های مالیاتی، تعرفه‌ای، تسهیلات بانکی و واگذاری زمین بر اساس این سند مقرر می‌شود.

ایرادات شورای نگهبان:

در بند (ت)، با توجه به این که مقرر شده است سند «راهبرد ملی پیشرفت صنعتی و ارتقای زنجیره‌های ارزش کشور»، مبنای کلیه تصمیمگیریها، مصوبات و ... خواهد بود و وضع هر نوع مقررات مغایر با آن ممنوع است، از این جهت که آیا این ممنوعیت شامل اصلاح این سند توسط مرجع وضع آن نیز خواهد شد یا خیر، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

در بند (ت)، تفویض تعیین «کلیه حمایت‌های مالیاتی، تعرفه‌ای، تسهیلات بانکی و واگذاری زمین» به سند مذکور در این بند، مغایر اصل 85 قانون اساسی شناخته شد.

مصوبه کمیسیون:

در بند (ت) ماده (48) عبارت " این سند مقرر می‌شود." به عبارت " این سند و در چهارچوب قوانین حکم این بند شامل اصلاحات سند یادشده توسط مرجع وضع آن است. حکم این بند شامل اصلاحات سند یادشده توسط مرجع وضع آن است." اصلاح می‌شود.

عبارت «و در چهارچوب قوانین» به بعد از عبارت «بر اساس این سند» و متن زیر نیز به انتهای آن اضافه می‌گردد:
«حکم این بند شامل اصلاحات سند یادشده توسط مرجع وضع آن است.»

تبصره ۱- وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است بر اساس سند فوق‌الذکر، کلیه مجوزهای صادر شده در حوزه صنعت پتروشیمی (به‌ویژه تولید متانول، اوره و پلی‌اتیلن) و صنایع معدنی (به‌ویژه فولاد) که تا پایان سال ۱۴۰۳ بنا به دلایل خارج از اراده به بهره‌برداری نرسیده باشند، در چهارچوب این قانون و منطبق با ظرفیت‌های تأمین خوراک، تأمین زیرساخت‌ها، ملاحظات سند ملی آمایش سرزمین، صرفه و صلاح اقتصادی، ظرف یکسال از لازم‌الاجرا شدن این قانون مورد بازنگری قرار داده و اجرا نماید. همچنین مجوزهای تأمین خوراک، انرژی و تخصیص آب به بنگاههای اقتصادی در دوره اجرا تا آغاز بهره‌برداری زمانمند بوده و مشروط به بهره‌برداری در زمانبندی تعیین شده است و تمدید آن صرفاً بر اساس قانون و مقررات مجاز خواهد بود.

ایرادات شورای نگهبان:

1.

1. تبصره 1 بند (ت)، با توجه به مهلت ارائه‌شده تا پایان سال 1403، حکم به بازنگری موارد مشمول ظرف یکسال از لازم‌الاجرا شدن این قانون (پایان سال 1403) از جهت نحوه اجرا با توجه به دو تاریخ ذکر شده، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

ایراد هیأت عالی نظارت:

صدور و پایش مجوزهای حوزه نفت و پایین‌دست نفت در حوزه وظایف و اختیارات وزارت نفت بوده و در حال حاضر نیز از سوی وزارت نفت انجام می‌شود و مجوزها مورد پایش و بازنگری قرار می‌گیرند. لذا واسپاری این موضوع به وزارت صمت با بندهای 10 و 11 از سیاست‌های کلی نظام اداری مغایرت دارد.

از طرفی، انسجام قوانین مادر را نیز خدشه دار می‌سازد و لذا، مغایر جزء (8) بند (9) سیاست های کلی نظام قانون گذاری است.

توضیح اینکه؛

بر اساس قانون وظایف و اختیارات وزارت نفت مصوب سال 1391 مجلس شورای اسلامی، ردیف های 4 و 5 بند (پ) ماده 3 اشعار می دارد:

4- صدور مجوز فعالیت و پروانه بهره برداری برای اشخاص واجد شرایط بخشهای غیردولتی در عملیات پایین دستی صنعت نفت، گاز، پتروشیمی و پالایشی با رعایت قوانین و مقررات.

5- صدور مجوز فعالیت و پروانه بهره برداری برای اشخاص حقوقی واجد صلاحیت برای اکتشاف، توسعه، استخراج و تولید از کلیه میادین نفت و گاز کشور.

همچنین ردیف 7 بند (ب) ماده 3 اشعار می دارد:

7- نظارت و پایش مجوزها و پروانه های صادره در عملیات بالادستی و پایین دستی نفت.
مصوبه کمیسیون:

در تبصره (1) بند (ت) ماده (48) عبارت «با هماهنگی و موافقت وزارت نفت» در صدر بند به بعد از عبارت «مكلف است» اضافه و عبارت «حداکثر تا پایان شهریور سال 1404» جایگزین عبارت «ظرف یکسال از لازم الاجراء شدن این قانون» و عبارت «وزارتخانه های نفت و نیرو مکلفند» قبل از عبارت «مجوزهای تأمین خوراک» اضافه گردید.

ج- ...

2- به منظور توسعه اشتغال و رشد اقتصادی از طریق سرمایه گذاری بخش خصوصی و تعاونی:

1-2- قیمت گذاری دولتی به استثنای کالاهای اساسی یارانه ای و کالاهای خدمات انحصاری و خدمات دولتی ممنوع است.

ایراد شورای نگهبان:

در جزء 1-2 بند (ج)، نسبت این بند با ماده 21 قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (2)، از جهت نسبت میان مفاهیم ضروری، خدمات عمومی و خدمات دولتی و احکام مترتب بر آن ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

مصوبه کمیسیون:

متن زیر به انتهای جزء 1-2 بند (ج) ماده (48) اضافه می شود.

این حکم در طول اجرای این قانون بر ماده (21) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (2)، حاکم است.

2-2- ...

3- در مورد آن دسته از طرحهای سرمایه گذاری که در طی سالهای برنامه، عملیات اجرایی آنها آغاز می شود و یا به بهره برداری می رسند، تحمیل هرگونه مالیات یا وضع عوارض جدید یا احکام جدیدی که محدودیتی در فعالیت طرحهای سرمایه گذاری موضوع این قانون ایجاد می کند، ممنوع است. دولت موظف است با انعقاد قراردادهای حداقل پنجساله، روش قیمت گذاری انرژی یا نرخ خوراک و سایر نهادهای در اختیار دولت را که در این طرحها استفاده می شوند، تعیین کند. تغییر این نرخها ضمن قوانین بودجه سنواتی یا دیگر قوانین ممنوع است.

ایراد شورای نگهبان:

در جزء 3 بند (ج)، ممنوعیت «تحمیل هرگونه مالیات یا وضع عوارض جدید یا احکام جدیدی که محدودیتی در فعالیت طرحهای سرمایه گذاری موضوع این قانون ایجاد می کند» به دلیل ایجاد محدودیت بر صلاحیت عام قانون گذاری مجلس، مغایر اصل 71 قانون اساسی شناخته شد.

مصوبه کمیسیون:

در جزء (3) بند (ج) ماده (48) بعد از عبارت "موضوع این قانون ایجاد می کند" عبارت "در طول برنامه" اضافه می شود.

ج-...

خ- به منظور ارتقای جایگاه صنایع کوچک و خوشه‌های صنعتی در رشد اقتصادی، اقدامات زیر انجام می‌شود:

1- وزارت صنعت، معدن و تجارت (شرکت مادر تخصصی سازمان صنایع کوچک و شهرکهای صنعتی ایران) مجاز است حسب مورد با همکاری وزارتخانه‌های میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی، ارتباطات و فناوری اطلاعات و جهاد کشاورزی، سازمان حفاظت محیط زیست و شهرداری‌ها و دهیاری‌ها، در چهارچوب طرح جامع شهری و هادی روستایی، نسبت به ایجاد شهرکها، نواحی و مجتمع‌های تخصصی در حوزه‌های فناوری اطلاعات (آی.تی)، صنایع خلاق، صنایع دستی و صنفی تولیدی و خدماتی، صنایع پاک و پسماندهای خاص در داخل حریم و محدوده شهری و روستایی اقدام نماید.

ایراد هیات عالی نظارت

عبارت «پسماندهای خاص در داخل حریم و محدوده شهری و روستایی» ابهام دارد. لذا، مغایر جزء (3) بند (9) سیاست‌های کلی نظام قانون گذاری است.

مصوبه کمیسیون:

در جزء (1) بند (خ) ماده (48) عبارت «در داخل حریم و محدوده شهری و روستایی» به بعد از عبارت «مجمع‌های تخصصی» و واژه «صنعتی» به بعد از واژه «پسماندهای» اضافه و عبارت «خاص در داخل حریم و محدوده شهری و روستایی» در انتهای جزء حذف می‌گردد.

2- برنامه ملی توسعه خوشه‌های صنعتی متناسب با راهبرد ملی پیشرفت صنعتی و ارتقای زنجیره‌های ارزش کشور و مشتمل بر اصول، فرایند، ساختار، اهداف، منابع، تقسیم کار نهادی و احصا و رفع موانع توسعه خوشه‌های صنعتی و کسب‌وکار، ظرف سال اول برنامه به پیشنهاد وزارت صنعت، معدن و تجارت تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ایراد شورای نگهبان:

جزء 2 بند (خ)، از این حیث که برنامه ملی مذکور در چهارچوب قوانین خواهد بود یا خیر، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

مصوبه کمیسیون:

در جزء (2) بند (ج) ماده (48) بعد از عبارت "وزارت صنعت، معدن و تجارت تهیه می‌شود و" عبارت "توسط هیئت وزیران در چهارچوب قوانین" اضافه و دو تبصره به شرح زیر الحاق می‌گردد.

تبصره 1- قراردادهایی که توسط واگذار شونده تخلف از قرارداد منجر به فسخ یا خلع ید صورت نپذیرفته مشمول حکم این بند نمی‌باشد.

تبصره 2- واگذاری‌های موضوع ماده (33) اصلاح قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع کشور مصوب 1346/5/25 به وزارت خانه‌ها، دستگاه‌های دولتی و مؤسسات عمومی و مؤسسات حکومتی متعلق به بیت‌المال معتبر می‌باشد.

د-...

1- فسخ قراردادهای غیرفعال و خلع ید از اراضی راکد در شهرکها و نواحی صنعتی در هر استان بر عهده کارگروهی متشکل از مدیرعامل شرکت شهرکهای صنعتی استان، نماینده استاندار و نماینده رئیس کل دادگستری استان می‌باشد.

آیین‌نامه اجرائی این بند توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

2- هرگونه توسعه واحدهای موجود مستقر در شهرکها و نواحی صنعتی در داخل همان شهرکها و نواحی، صرفاً در چهارچوب مقررات وزارت صنعت معدن و تجارت و در سقف تأییدیه‌های اخذشده آن شهرک یا ناحیه صنعتی بوده و از اخذ سایر مجوزها و استعلامات معاف می‌باشد.

ایراد شورای نگهبان:

در جزء 1 بند (د)، در عبارتهای «قراردادهای غیرفعال» و «اراضی راکد» از این جهت که منظور موارد تخلف از قرارداد است یا خیر، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

مصوبه کمیسیون:

در جزء (1) بند (د) ماده (48) بعد از عبارت "اراضی راکد" عبارت "که باید به دلیل تخلف از انجام تعهدات قرارداد به تشخیص مراجع قانونی ذیصلاح صورت گرفته باشد" و بعد از عبارت "سایر مجوزها و استعلامات" عبارت "منوط به رعایت قوانین به تشخیص وزارت یاد شده" اضافه می شود.

2 ...

ذ-...

1- در مورد پرونده‌های حقوقی مربوط به واحدهای تولیدی و همچنین در رابطه با مطالبات موضوع ماده (۵۰) قانون تأمین اجتماعی مصوب 1354/4/30، هرگونه توقیف و ضبط ماشین‌آلات، ابزار تولید، تجهیزات و مواد اولیه واحدهای تولیدی، بازداشت و حبس مدیر عامل یا اعضای هیأت‌مدیره که با تشخیص کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید استان منجر به توقف تولید شود، تا زمان قطعی شدن حکم، ممنوع است.

ایراد شورای نگهبان:

در جزء 1 بند (ذ)، عبارت «پرونده‌های حقوقی» از این حیث که شامل هر نوع پرونده قضایی اعم از مدنی، کیفری، تجاری، اداری و ... می‌شود و یا اینکه معنای خاص «پرونده‌های حقوقی» در مقابل «پرونده‌های کیفری» منظور بوده است، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

مصوبه کمیسیون:

در جزء (1) بند (ذ) ماده (48) بعد از عبارت "پرونده‌های حقوقی" عبارت "غیرکیفری" اضافه می شود.

2- واحدهای دارای جواز نوسازی و بازسازی، از معافیت حقوق گمرکی بابت واردات ماشین‌آلات با فناوری روز دنیا جهت جایگزینی با ماشین‌آلات فرسوده مشروط به عدم ساخت داخل یا کمبود ظرفیت‌های تولید داخل با رعایت قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالاهای ایرانی مصوب 1398/2/15، برخوردار هستند.

ایراد شورای نگهبان:

در جزء 2 بند (ذ)، معافیت حقوق گمرکی در نظر گرفته شده در این بند، با توجه به کاهش درآمدهای عمومی، مغایر اصل 75 قانون اساسی شناخته شد.

مصوبه کمیسیون:

جزء (2) بند (ذ) ماده (48) به شرح زیر اصلاح می شود.

واردات ماشین‌آلات با فناوری روز دنیا جهت جایگزینی با ماشین‌آلات فرسوده مشروط به عدم ساخت داخل یا کمبود ظرفیت‌های تولید داخل مجاز است. همچنین واحدهای دارای جواز نوسازی و بازسازی از معافیت حقوق گمرکی بابت واردات ماشین‌آلات مذکور منوط به تأمین معادل آن ناشی از بهره وری به تشخیص وزارت صنعت، معدن و تجارت برخوردار هستند.

3-....

4- وزارت نیرو مکلف است در چهارچوب ماده (۱۷) قانون مانع‌زدایی از توسعه صنعت برق به‌گونه‌ای اقدام کند که تا پایان سال اول برنامه، امکان صادرات برق به میزان حداقل دوازده درصد (12%) از تولید برق نیروگاه‌های

جدیدالاحداث بخش غیردولتی، خصوصی و تعاونی با تأمین زیرساخت مورد نیاز (با پرداخت هزینه توسط بخش خصوصی) فراهم شود و این مقدار سالانه چهار واحد درصد افزایش پیدا کند.

وزارت نیرو مکلف است در صورت ممانعت از صادرات در پایان هر سال، به ازای هر کیلووات ساعت کاهش سهم صادرات برق بخش خصوصی با شرایط مذکور، معادل متوسط نرخ وارداتی و صادراتی را از محل منابع داخلی خود به «حساب بهینه‌سازی مصرف انرژی» واریز کند تا در طرح‌های بهینه‌سازی مصرف برق، هزینه شود.

سازمان مکلف است گزارش عملکرد دستگاه‌های مشمول این جزء را هر شش ماه یکبار به مجلس ارسال نماید.

ایراد شورای نگهبان:

در جزء 4 بند (ذ)، از این جهت که روشن نیست حکم ذیل جزء این بند مبنی بر جریمه وزارت نیرو در صورت ممانعت از صادرات، شامل مواردی که این دستگاه براساس ضوابط مذکور در ماده (17) قانون مانع‌زدایی از توسعه صنعت برق مجاز به اعمال ممنوعیت بوده است نیز می‌شود یا خیر، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

ایراد هیأت عالی نظارت:

اول؛ وزارت نیرو مکلف به ایجاد زیرساخت صادرات است. 33 هزار مگاوات جدید الاحداث در طول برنامه ایجاد خواهد شد. بر اساس حکم صادره، صادرات برق باید به میزان 28 درصد از کل تولید جدیدالاحداث به میزان 9/5 هزار مگاوات برسد که این عدد معادل 56 میلیارد کیلووات ساعت است و با هدف مشخص شده جدول شماره (10) ماده (42) همخوانی ندارد.

دوم؛ عبارت با «پرداخت هزینه توسط بخش خصوصی» ابهام دارد. زیرا در متن بند به بخش‌های غیردولتی، خصوصی و تعاونی اشاره شده، اما در بحث تأمین زیرساخت مورد نیاز، در داخل پرانتز تنها به بخش خصوصی اشاره شده است.

سوم؛ در این بند، گفته شده «در صورت ممانعت از صادرات در پایان هر سال» و در ادامه ذکر شده که مبلغی به «حساب بهینه‌سازی مصرف انرژی» واریز شود. از این حیث که آیا این مبلغ، در جهت جبران خسارت صادرکنندگان صرف می‌شود یا خیر، ابهام دارد.

مصوبه کمیسیون:

متن زیر جایگزین جزء (4) بند (ذ) ماده (48) می‌گردد:

«وزارت نیرو مکلف است به گونه‌ای اقدام کند که امکان صادرات برق به میزان حداقل ده درصد (10%) از تولید برق نیروگاه‌های تجدیدپذیر جدیدالاحداث بخش غیردولتی، خصوصی و تعاونی و سه درصد (3%) از تولید برق نیروگاه‌های حرارتی جدیدالاحداث بخش غیردولتی، خصوصی و تعاونی با تأمین زیرساخت مورد نیاز (با پرداخت هزینه توسط بخش غیردولتی، خصوصی و تعاونی) فراهم شود.

در صورت ممانعت از صادرات برق توسط وزارت نیرو مطابق شرایط مذکور در ماده (17) قانون مانع‌زدایی از توسعه صنعت برق، این وزارتخانه مکلف است در پایان هر سال به ازای هر کیلووات ساعت کاهش سهم صادرات برق بخش غیردولتی، خصوصی و تعاونی، معادل متوسط نرخ وارداتی و صادراتی برق را از محل منابع داخلی خود به نیروگاه‌های مشمول فوق‌الذکر پرداخت کند. سازمان مکلف است گزارش عملکرد دستگاه‌های مشمول این جزء را هر شش‌ماه یکبار به مجلس ارسال نماید.»

فصل 11- توسعه مسکن

ماده 50- ...

بند الحاقی 2-

1- ...

2- در صورتی که برای اجرای طرح‌های تولید مسکن، زمین‌های دولتی سایر دستگاه‌ها و یا زراعی و باغی غیردولتی توسط وزارت راه و شهرسازی وارد محدوده شهر شود، با رعایت تبصره (2) ماده (9) قانون جهش تولید مسکن بدون نیاز به پرداخت هرگونه عوارض تغییر کاربری، سهم خدمات، تفکیک یا ورود به محدوده، فقط کلیه شبکه‌های معابر به اضافه درصدی از مساحت زمینها طبق قوانین موجود به شهرداری واگذار می‌گردد. در این صورت تأمین کلیه

خدمات و زیرساخت‌ها در تعهد وزارت راه و شهرسازی و دولت است. سهم مالکینی که اراضی خود را برای این موضوع در اختیار وزارت راه و شهرسازی قرار می‌دهند بسته به تراکم منظور شده، درصدی خالص از زمینهای با کاربری مسکونی است که نحوه اجرای آن مطابق دستورالعملی که توسط وزارت راه و شهرسازی تهیه می‌شود، ابلاغ می‌گردد. اراضی الحاقی به محدوده شهرها توسط وزارت راه و شهرسازی از پرداخت عوارض قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغها مصوب 31/3/1374 با اصلاحات بعدی معاف است.

ایرادات شورای نگهبان:

در جزء 2 بند الحاقی 2، از این حیث که وزارت راه و شهرسازی در ورود زمینهای مذکور به محدوده شهر، ضوابط قانونی و فرآیند مربوط به شورای عالی شهرسازی و ... را رعایت خواهد کرد یا خیر، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

جزء 2 بند الحاقی 2، از این جهت که حکم مربوط به زمینهای زراعی و باغی غیردولتی از جمله واگذاری بخشی از زمین به شهرداری و ... شامل زمینهای موقوفه نیز می‌شود یا خیر، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

در جزء 2 بند الحاقی 2، تفویض تعیین میزان سهم مالکینی که اراضی خود را در اختیار وزارت راه و شهرسازی قرار داده‌اند، به دستورالعمل ابلاغی توسط وزارت راه و شهرسازی، مغایر اصل 85 قانون اساسی شناخته شد.

مصوبه کمیسیون:

در جزء (2) بند الحاقی (2) ماده (50) در سطر دوم بعد از عبارت "توسط وزارت راه و شهرسازی" عبارت "پس از اخذ مصوبه شورای عالی شهرسازی و معماری ایران و در چارچوب آن" اضافه و عبارت "مطابق دستورالعملی که توسط وزارت راه و شهرسازی تهیه می‌شود" به عبارت "با رعایت حقوق اشخاص مطابق آیین‌نامه‌ای که توسط وزارت کشور با همکاری وزارتخانه‌های راه و شهرسازی و دادگستری در چهارچوب قوانین تهیه و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد" اصلاح و دو تبصره به شرح زیر الحاق می‌شود:

تبصره 1- در خصوص موقوفات مطابق ضوابط مربوط به خود عمل می‌شود.

تبصره 2- اشخاص در خصوص سهم موضوع این بند می‌توانند به مراجع قضایی اعتراض نمایند.

3-...

ت- از طریق توافق با مالکین اراضی غیردولتی فاقد کاربری مسکونی با رعایت ماده (8) و تبصره (2) ماده (9) قانون جهش تولید مسکن و سند آمایش سرزمینی و قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغها نسبت به تأمین زمین برای اجرای طرحهای حمایتی ساخت مسکن یا احداث شهرکهای مسکونی توسط بخش خصوصی، تعاونی و عمومی غیردولتی با اولویت تعاونی‌های مردمی و با رعایت ضوابط وزارت راه و شهرسازی اعم از رعایت سرانه‌های شهری و تأمین خدمات زیربنایی و روبنایی مورد نیاز و سایر قوانین و مقررات اقدام نماید. آیین‌نامه اجرائی این بند شامل دامنه کاربرد و شیوه توافق با مالکین اراضی غیردولتی ظرف شش‌ماه از لازم‌الاجراء شدن این قانون توسط وزارت راه و شهرسازی تهیه می‌شود و به تصویب شورای عالی شهرسازی و معماری ایران می‌رسد.

ایرادات شورای نگهبان:

در بند (ت)، از این حیث که مشخص نیست «شیوه توافق با مالکین اراضی غیردولتی» شامل چه ضوابط و معیارهایی می‌شود، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

در بند (ت)، تفویض تصویب آیین‌نامه اجرایی قانون به شورای عالی شهرسازی و معماری ایران، با توجه به وجود اعضای غیروزیر در ترکیب آن، مغایر اصل 138 قانون اساسی شناخته شد.

مصوبه کمیسیون:

در بند (ت) ماده (50) بعد از عبارت "حفظ کاربری اراضی زراعی و باغها و" عبارت "رعایت حقوق شهرداری" و بعد از عبارت "مالکین اراضی غیردولتی" عبارت "متناسب با قیمت عادلانه روز" اضافه و عبارت "این قانون توسط وزارت راه و شهرسازی تهیه می‌شود و به تصویب شورای عالی شهرسازی و معماری ایران می‌رسد." به عبارت "این قانون توسط وزارت کشور با همکاری وزارت خانه های راه و شهرسازی و دادگستری در چارچوب مصوبات شورای عالی شهرسازی و معماری ایران در چهارچوب قوانین تهیه و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد." اصلاح می‌شود.

تبصره 1- ...

تبصره 2- ...

3- وزارت راه و شهرسازی مکلف است زمین مورد نیاز برای احداث حداقل سه هزار واحد ساختمانی وزارت اطلاعات را تأمین نماید.

ایرادات شورای نگهبان:

جزء 3 تبصره 2 بند (ت)، از این حیث که تأمین زمین‌های مذکور به صورت رایگان خواهد بود یا خیر، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

مصوبه کمیسیون:

در جزء (3) تبصره (2) بند (ت) ماده (50) بعد از عبارت "وزارت اطلاعات را" عبارت "در چهارچوب قوانین" اضافه شد.

4- ...

5- به فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران (فراجا) اجازه داده می‌شود با هماهنگی بانک مرکزی و با استفاده از منابع غیربودجه‌ای خود نسبت به سپرده‌گذاری برای دریافت تسهیلات کم‌بهره از محل تسهیلات قانون جهش تولید مسکن اقدام نماید.

ایراد شورای نگهبان:

در جزء 5 تبصره 2 بند (ت)، منظور از عبارت «منابع غیربودجه‌ای» ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

مصوبه کمیسیون:

در جزء (5) تبصره (2) بند (ت) ماده (50) عبارت "غیر بودجه‌ای" به عبارت "داخلی" اصلاح می‌شد.

مسکن روستایی

ماده 51- ...

الف- دولت مکلف است به منظور تمرکز امور روستاها، استفاده از ظرفیت‌های اجرائی کشور، افزایش جمعیت روستاها و مهاجرت معکوس، رونق تولید و اشتغال، تأمین معیشت روستاییان و ارتقای نقش روستاها در اقتصاد ملی، با پیشنهاد

سازمان اداری و استخدامی کشور و هماهنگی با وزارت جهاد کشاورزی و سایر دستگاههای مرتبط از محل امکانات، منابع و نیروی انسانی موجود با رعایت قوانین مربوط، دستگاه اجرایی مناسب را در سال اول برنامه ایجاد نماید.

ایراد شورای نگهبان:

در بند (الف)، منظور از «دستگاه اجرایی مناسب» از حیث نوع دستگاه و ماهیت حقوقی آن، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

ایراد هیأت عالی نظارت:

اول؛ ایجاد تشکیلات جدید برای اداره و تمرکز امور روستاها در فصل مسکن، با موضوع این فصل همخوانی ندارد. همچنین، جایگاه «دستگاه اجرایی مناسب» و شرح وظایف آن در نظام اداری و اجرایی کشور مشخص نیست و ابهام دارد. لذا از این حیث مغایر جزء (3) بند (9) سیاست های کلی نظام قانون گذاری است.

دوم؛ اصولاً ایجاد چنین دستگاه اجرایی، نوعی تشکیلات موازی و غیر ضروری می باشد و لذا، مغایر بند (25) سیاست های کلی برنامه هفتم است.

مصوبه کمیسیون:

مراعی

ب- طرحهای هادی روستایی و تعیین محدوده روستاها در سراسر کشور بر اساس ضوابط مصوب شورای عالی شهرسازی و معماری ایران توسط اداره بنیاد مسکن شهرستان تهیه می شود و در کمیته ای متشکل از معاون عمرانی استاندار (رئیس کمیته)، مدیرکل بنیاد مسکن استان (دبیر)، نماینده اداره کل راه و شهرسازی استان، نماینده سازمان جهاد کشاورزی استان، نماینده اداره کل حفاظت محیط زیست استان، فرماندار شهرستان، مدیر بنیاد مسکن شهرستان، بخشدار بخش مربوط و رئیس شورای اسلامی روستا و دهیار (ناظر) بررسی شده و به تصویب می رسد.

ایراد شورای نگهبان:

در بند (ب)، از این جهت که مشخص نیست «رئیس شورای اسلامی روستا» نیز به عنوان عضو ناظر در کمیته مذکور عضویت دارد یا خیر، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

مصوبه کمیسیون:

در بند (ب) ماده (51) بعد از عبارت "رئیس شورای اسلامی روستا" عبارت "ناظر" اضافه شد.

بند الحاقی 1- بنیاد مسکن انقلاب اسلامی مکلف است، متناسب با بُعد خانوار و با رعایت تبصره (2) ماده (9) قانون جهش تولید مسکن، جهت ساخت مسکن روستایی معیشت محور (جهت سکونت و فعالیت اقتصادی و تولیدی) با ایجاد زیرساخت های لازم و بازنگری محدوده طرحهای هادی روستاهای فاقد زمین و تصویب در مراجع مربوط، نسبت به واگذاری زمین به متقاضیان روستایی بومی فاقد مسکن جهت سکونت دائمی به صورت اجاره 99 ساله یا واگذاری قطعی اقدام نماید. آیین نامه اجرایی این بند توسط وزارت راه و شهرسازی و با همکاری بنیاد مسکن انقلاب اسلامی تهیه می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

بنیاد مسکن انقلاب اسلامی مکلف است گزارش عملکرد این بند را سالانه به کمیسیون عمران مجلس ارسال نماید.

ایراد شورای نگهبان:

در بند الحاقی 1، عبارت «متقاضیان روستایی بومی» با توجه به عدم تعیین ضوابط لازم، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

مصوبه کمیسیون:

بند الحاقی 2- بنیاد مسکن انقلاب اسلامی موظف است ظرف یکسال از لازم‌الاجراء شدن این قانون، اطلاعات مکانی محدوده روستاها را به همراه نقشه‌های رقومی (دیجیتال) موجود طرح‌های هادی روستاها در سامانه پنجره واحد مدیریت زمین با رعایت قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی بارگذاری نماید. بنیاد مسکن انقلاب اسلامی باید تا پایان سال دوم برنامه تمامی نقشه‌های غیررقومی طرح‌های هادی روستایی را رقومی نموده و در سامانه مذکور بارگذاری کند. بنیاد مسکن انقلاب اسلامی مکلف است گزارش عملکرد این بند را هر شش ماه یکبار به مجلس ارسال نماید.

ایراد شورای نگهبان:

در بند الحاقی 2، منظور از عبارت «رقومی کردن» ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

مصوبه کمیسیون:

بند الحاقی 2 به شرح زیر اصلاح می‌شود.
بنیاد مسکن انقلاب اسلامی موظف است تا پایان سال سوم برنامه اطلاعات مکانی محدوده روستاها را در سامانه با رعایت قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی مصوب 1401/8/10 بارگذاری کند. بنیاد مسکن انقلاب اسلامی مکلف است گزارش عملکرد این بند را هر شش ماه یکبار به مجلس ارسال نماید.

بند الحاقی 3- وزارت راه و شهرسازی مکلف است با همکاری بنیاد مسکن انقلاب اسلامی، نسبت به بهسازی و نوسازی سالانه حداقل دوپست هزار واحد مسکونی روستایی با پرداخت تسهیلات ارزان‌قیمت و با کارمزد پنج درصد (5%) و تأمین مابه‌التفاوت سود تسهیلات برای دوران مشارکت مدنی و فروش اقساطی از محل صندوق ملی مسکن اقدام نماید. وزارت راه و شهرسازی و بانک مرکزی مکلفند گزارش عملکرد این بند را هر شش ماه یکبار به مجلس شورای اسلامی ارائه نمایند.

ایراد شورای نگهبان:

در بند الحاقی 3، نسبت میان عبارت‌های «تسهیلات ارزان‌قیمت و با کارمزد پنج درصد (5%)» و «تأمین مابه‌التفاوت سود تسهیلات برای دوران مشارکت مدنی و فروش اقساطی از محل صندوق ملی مسکن» ابهام دارد، پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

مصوبه کمیسیون:

در بند الحاقی (3) بند (ب) ماده (51) عبارت "کارمزد پنج درصد (5%)" به عبارت "سود پنج درصد (5%) در قالب ماده (4) قانون جهش تولید مسکن" اصلاح و بعد از عبارت "مشارکت مدنی و فروش اقساطی" عبارت "با نرخ مصوب سود تسهیلات" اضافه شد.

ماده 52-...

ماده 53- ...

الف- وزارت راه و شهرسازی موظف است تا پایان سال اول برنامه، نسبت به تکمیل رقومی (دیجیتال) سازی اطلاعات تمامی طرح‌های جامع و تفصیلی کلان‌شهرها با رعایت قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی در سامانه طرح‌های جامع و تفصیلی و همچنین الکترونیکی نمودن فرایند اخذ مجوزهای مربوط به شورای عالی معماری و شهرسازی ایران و کمیسیون‌های استانی ماده (5) قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران اصلاحی 1390/3/31 اقدام نماید. در مورد سایر شهرها نیز تا پایان سال سوم برنامه باید اقدام شود. از زمان راه‌اندازی این سامانه، کلیه مصوبات شورا و کمیسیون‌های فوق‌الذکر به‌صورت برخط و آنی در سامانه مزبور بارگذاری و اعلام عمومی می‌شود و صرفاً

پس از بارگذاری در سامانه مذکور قابل اجراست. نحوه اجرای طرحهای جامع و تفصیلی از طریق این سامانه به صورت دوره‌ای رصد و پایش می‌شود و گزارش عملکرد آن با اولویت کلان‌شهرها به صورت عمومی منتشر می‌گردد.

ایراد شورای نگهبان:

در بند (الف)، منظور از عبارت «رقومی کردن» ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

مصوبه کمیسیون:

در بند (الف) ماده (53) عبارت «تکمیل رقومی (دیجیتال) سازی» به عبارت «تولید و ذخیره سازی» اصلاح و بعد از عبارت «تفصیلی کلان‌شهرها» عبارت «به صورت رقومی (دیجیتال سازی)» اضافه شد.

ب- وزارت راه و شهرسازی موظف است تا پایان سال دوم برنامه، بازار رقابتی پیش‌فروش ساختمان تنظیم‌شده برای ارائه خدمات واسطه‌امین (ضامن) بین خریداران و مالکان شامل زیرساخت ثبت رسمی قرارداد پیش‌فروش با رعایت قانون پیش‌فروش ساختمان، ارائه ضمانتنامه تضمین به‌موقع و با کیفیت ساختمان، مدیریت خطرپذیری (ریسک) تأمین مصالح، اعتبارسنجی خریداران و مالکان و اعطای تسهیلات ساخت به خریدار را ایجاد نماید.

ایراد هیأت عالی نظارت:

با توجه به ابهامات زیر، مغایر جزء (3) بند (9) سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری است: اول؛ ایجاد بازار رقابتی در حیطه اختیارات وزارت راه و شهرسازی نیست و ابهام دارد. دوم؛ عبارت «ضمانت نامه تضمین به موقع» ابهام دارد.

سوم؛ عبارت «مدیریت خطرپذیری (ریسک) تأمین مصالح» که بر عهده وزارت راه و شهرسازی گذاشته شده، ابهام دارد.

چهارم؛ «اعتبارسنجی خریداران» توسط وزارت راه و شهرسازی، از آنجایی که مشخص نیست این اعتبارسنجی در چه بعدی انجام می‌شود، ابهام دارد.

مصوبه کمیسیون:

متن زیر جایگزین بند (ب) ماده (53) شد:

«وزارت راه و شهرسازی موظف است تا پایان سال دوم برنامه، اقدام قانونی لازم جهت اصلاح قانون پیش‌فروش ساختمان را انجام دهد.»

ت- به شرکت مادر تخصصی عمران شهرهای جدید اجازه داده می‌شود از محل منابع داخلی خود نسبت به مشارکت در تأمین منابع مورد نیاز برای ساخت آذراهها، بزرگراهها و خطوط ریلی شهری- حومه‌ای در داخل و خارج از حریم شهرهای جدید (بدون ایجاد شرکت جدید و صرفاً برای اتصال به شهر مادر خود) اقدام نماید.

ایراد شورای نگهبان:

در بند (ت)، استفاده از واژه غیرفارسی «ریلی»، مغایر اصل 15 قانون اساسی شناخته شد.

مصوبه کمیسیون:

در بند (ت) ماده (53) عبارت «راه آهن (ریل)» جایگزین واژه «ریلی» شد.

بند الحاقی- در راستای حمایت از افراد فاقد مسکن در کلیه طرحهای حمایتی مسکن، تمام مراحل ترهین اسناد ملکی به‌نام دولت یا بانک از شمول مواد (123) و (124) قانون ثبت، اصلاحی 1384/8/15 و آیین‌نامه‌های مرتبط، مستثنی هستند.

ایراد شورای نگهبان:

بند الحاقی، با توجه به حذف درآمد موضوع مواد (123) و (124) قانون ثبت اسناد و املاک و تقلیل درآمدهای عمومی، مغایر اصل 75 قانون اساسی شناخته شد.

مصوبه کمیسیون:

در بند الحاقی ماده (53) عبارت «منوط به پیش‌بینی آن در بودجه سنواتی» بعد از واژه «بانک» اضافه و عبارت «می‌باشند» نیز جایگزین واژه «هستند» شد.

ماده ۵۴ - ...

الف-

1- وزارت راه و شهرسازی مجاز است بخشی از اراضی تحت تملک و در اختیار خود را مطابق طرح توجیهی فنی و اقتصادی مصوب (شامل مشخصات فنی ضروری اعم از تعداد واحدهای مسکونی و سرانه‌های شهری مورد نیاز) از طریق مزایده با رعایت تشریفات قانونی به سرمایه‌گذاران، توسعه‌گران، انبوه‌سازان و نهادهای عمومی غیردولتی جهت ساخت مسکن، به‌صورت فروش یا اجاره یا انتقال مالکیت پس از دوره اجاره زمین، واگذار نماید. منابع حاصل از آن پس از واریز به خزانه به‌حساب صندوق ملی مسکن واریز می‌شود و یا به‌صورت واحدهای مسکونی آماده در همان اراضی در اختیار این وزارتخانه قرار گیرد. انتقال قطعی مالکیت زمین مشروط به ساخت‌وساز در زمانبندی معین بوده و زیرساخت‌ها و سرانه‌های شهری شهرک مطابق الگوی (مدل) مالی تأمین می‌گردد و بخشی از مسکن‌های ساخته‌شده به گروه‌های حمایتی اختصاص می‌یابد.

ایراد شورای نگهبان:

در جزء 1 بند (الف)، منظور از عبارت «الگوی (مدل) مالی» ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

در جزء 1 بند (الف)، حکم مذکور مبنی بر اختصاص «بخشی از مسکن‌های ساخته شده به گروه‌های حمایتی» از این حیث که مشخص نیست منظور از «بخشی» دقیقاً چه میزان است، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

جزء 1 بند (الف)، از این جهت که مشخص نیست «گروه‌های حمایتی» منظور افراد مذکور در صدر ماده هستند یا افراد تحت پوشش سازمان‌های حمایتی نظیر کمیته امداد امام خمینی (ره)، سازمان بهزیستی و ...، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

مصوبه کمیسیون:

در جزء (1) بند (الف) ماده (54) عبارت «سرانه‌های شهری شهرک در چارچوب مصوبات شورای عالی معماری و شهرسازی ایران تأمین می‌گردد. حداقل پنج درصد (5%) از قدرالسهم وزارت راه و شهرسازی مندرج در قراردادهای مذکور یا معادل آن، باید از طریق کمیته امداد امام خمینی، سازمان بهزیستی و بنیاد مسکن انقلاب اسلامی برای مسکن حمایتی در شهر و روستا مطابق آیین‌نامه‌ای که به پیشنهاد وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی با همکاری وزارت راه و شهرسازی، کمیته امداد امام خمینی، سازمان بهزیستی و بنیاد مسکن انقلاب اسلامی تهیه و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد، اختصاص یابد.» جایگزین عبارت «سرانه‌های شهری شهرک مطابق الگوی (مدل) مالی تأمین می‌گردد و بخشی از مسکن‌های ساخته‌شده به گروه‌های حمایتی اختصاص می‌یابد.» شد.

بند الحاقی- در صورتی که بانکهای عامل به تعهدات قطعی که حسب ابلاغ بانک مرکزی در رابطه با ماده (4) قانون جهش تولید مسکن دارند عمل نکنند، بانک مرکزی مکلف است رشد ترازنامه بانک متخلف را به میزان تعهدات قطعی ایفانشده کاهش داده و معادل آن را به رشد ترازنامه سایر بانکهایی که ناتراز نیستند با اولویت بانک مسکن اضافه نماید. بانک مرکزی موظف است هر سه ماه یکبار گزارش عملکرد بانکها و مؤسسات مالی و اعتباری غیربانکی در خصوص ارائه تسهیلات ساخت مسکن را به مجلس اعلام نماید.

ایراد هیأت عالی نظارت:

در قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، نوع تخلفات و مجازات بانک ها و نحوه برخورد بانک مرکزی بصورت شفاف بیان شده و لذا این بند، در تعارض با قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران از حیث شیوه رسیدگی به تخلفات بانک ها می باشد و انسجام قوانین را خدشه دار می سازد. لذا، مغایر جزء (8) بند (9) سیاست های کلی نظام قانون گذاری است.

مصوبه کمیسیون:
بند الحاقی ماده (54) حذف می گردد.

...-2

ماده 55- ...

ب- وزارت راه و شهرسازی موظف است نسبت به بازنگری شناسنامه فنی- ملکی برای کلیه ساختمان های جدیدالاحداث و همچنین ایجاد و راهبری سامانه صدور الکترونیکی آن با رعایت قانون مدیریت داده ها و اطلاعات ملی اقدام نماید به طوری که امکان درج بندی ساختمان ها و مستحقات جدیدالاحداث در دو بخش کیفیت ساخت و بهروری انرژی در چهار رده فراهم گردد.

تکمیل مرحله های شناسنامه فنی- ملکی از شروع اخذ پروانه ساخت و در زمان تنظیم گزارش های مرحله ای توسط مهندسین ناظر تا صدور پایان کار الزامی بوده و شهرداری ها مکلفند از صدور پایان کار برای ساختمان های فاقد شناسنامه فنی- ملکی مورد تأیید سازمان نظام مهندسی ساختمان کشور خودداری نمایند و حسب مورد پرونده تخلفات ساختمانی را برای تعیین تکلیف به کمیسیون مواد (99) و (100) قانون شهرداری و تخلف ناظرین نظام مهندسی را به شورای انتظامی سازمان نظام مهندسی ساختمان ارجاع نمایند.

از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون، کارکنان دستگاه های اجرائی، امکان فعالیت به عنوان مجری یا نماینده مجری در فرایند ساخت و ساز ساختمان ها را ندارند.

آیین نامه اجرائی این بند شامل تکالیف دستگاهها، عوامل فنی، اجرائی و نظارت ساختمان، فرایندهای تهیه و صدور شناسنامه فنی- ملکی ساختمان و ضوابط و معیارهای صنعتی سازی و بهروری انرژی ظرف سه ماه از لازم الاجراء شدن این قانون، با پیشنهاد وزارت راه و شهرسازی و با همکاری وزارتخانه های کشور، نفت و نیرو، سازمان، سازمان نظام مهندسی ساختمان و شورای عالی استان ها تهیه می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ایرادات شورای نگهبان:

در ماده 55، ذیل بند (ب)، از این جهت که نسبت به مواردی که در حال حاضر پروانه داشته و در حال فعالیت هستند نیز مجری است یا خیر، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

مصوبه کمیسیون:

متن زیر به عنوان تبصره به بند (ب) ماده (55) اضافه می گردد:

تبصره- «حکم این بند صرفاً شامل مواردی است که پس از لازم الاجرا شدن این قانون پروانه برای آن‌ها صادر خواهد شد.»

پ...-

فصل 12- گذر (ترانزیت) و اقتصاد دریامحور

ماده 56- ...

جدول شماره (13) - اهداف کمی سنج‌های عملکردی گذر (ترانزیت) و اقتصاد دریامحور

سنجه عملکردی	واحد متعارف	هدف کمی در پایان برنامه
میزان گذر (ترانزیت) زمینی سالانه کالا از ایران	میلیون تن	40 (در پایان سال اول 16 میلیون تن؛ از سال دوم 6 میلیون تن، افزایش سالانه)
متوسط رشد سالانه ارزش افزوده اقتصاد دریامحور	درصد	16
سهم حمل و نقل ریلی از جابه‌جایی کل بار زمینی داخلی (تن-کیلومتر)	درصد	30
سهم ریلی بنادر کشور	درصد	25
احداث زیرساخت‌های ریلی گذری (ترانزیتی) شامل خطوط اصلی، دوخطه‌سازی، برقی‌سازی و خطوط فرعی ریلی	کیلومتر	1- کل خطوط: 3.200 2- سهم مجموع طول خطوط دوخطه یا بیشتر و خطوط برقی از طول خطوط آهن سراسری: حداقل 1000 3- میانگین طول خطوط فرعی به مبادی بار و مراکز معدنی، صنعتی و تجاری: حداقل 400
نوسازی و تأمین ناوگان ریلی جدید با مشارکت بخش غیردولتی	دستگاه کشنده (لوکوموتیو)	550
سرعت سفر و سیر بازرگانی بار ریلی	میانگین در سال	ارتقا به میزان حداقل هفتاد درصد (70%) نسبت به شروع برنامه
نوسازی ناوگان جاده‌ای (تجمعی)	دستگاه	110.000
حداکثر مجموع مسافت تردهای خالی (بدون بار) کامیون‌های کشور	درصد از پیمایش کل سالانه	30
بنادر نسل سه و بالاتر (مطابق با اسناد بین‌المللی)	تعداد بندر	3
صادرات غیرنفتی و غیرانرژی‌بر از مناطق ویژه اقتصادی	میلیارد یورو	6.5
نسبت جمعیت سواحل جنوبی به کل کشور	درصد	8
حجم سوخت‌رسانی به کشتیها (بانکرینگ)	میلیون تن	5

ایراد شورای نگهبان:

در ماده 56، در ردیف‌های متعدد جدول شماره (13)، استفاده از واژه غیرفارسی «ریلی»، مغایر اصل 15 قانون اساسی شناخته شد.

مصوبه کمیسیون:

در ماده (56) در ردیف‌های سوم تا هشتم جدول شماره (13)، واژه «راه‌آهنی» جایگزین واژه «ریلی» شد.

مدیریت گذر (ترانزیت)

ماده 57-....

الف- «ستاد ملی ترانزیت» به‌عنوان هماهنگ‌کننده و مسوول حوزه گذر (ترانزیت) و آماد و پشتیبانی (لجستیک) به ریاست رئیس‌جمهور (و در غیاب وی معاون اول رئیس‌جمهور) و عضویت وزرای امور اقتصادی و دارایی، صنعت، معدن و تجارت، کشور، نفت، امور خارجه، راه و شهرسازی، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، رئیس سازمان و یک‌نفر عضو ناظر از کمیسیون عمران و با انتخاب مجلس تشکیل می‌شود. دبیرخانه این ستاد در وزارت راه و شهرسازی تشکیل و رئیس دبیرخانه توسط رئیس‌جمهور انتخاب می‌شود. آن دسته از وظایف شورای عالی هماهنگی ترابری کشور که به امر گذر (ترانزیت) و آماد و پشتیبانی (لجستیک) بین‌الملل پرداخته است از این شورای عالی منتزع و به ستاد ملی ترانزیت منتقل می‌گردد. وظایف این ستاد به شرح زیر است:

ایراد شورای نگهبان:

در بند (الف)، استفاده از واژه غیرفارسی «ترانزیت» در عبارت «ستاد ملی ترانزیت»، مغایر اصل 15 قانون اساسی شناخته شد.

ایراد هیأت عالی نظارت:

عبارت «رئیس دبیرخانه توسط رئیس‌جمهور انتخاب می‌شود»، از این حیث که مشخص نیست رئیس‌جمهور چه کسی را به عنوان رئیس دبیرخانه انتخاب می‌کند، ابهام دارد. زیرا دبیرخانه ستاد ملی ترانزیت در وزارت راه و شهرسازی تشکیل می‌شود و از اینرو قاعداً وزیر راه و شهرسازی باید به عنوان رئیس دبیرخانه انتخاب شود. رعایت اصول قانون‌گذاری و قانون‌نویسی و تعیین سازوکار برای انطباق لوایح و طرح‌های

قانونی با تأکید بر:

3- شفافیت و عدم ابهام.

مصوبه کمیسیون:

-

1- سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی در تمامی امور مرتبط با حوزه گذر (ترانزیت) و آماد و پشتیبانی (لجستیک) بین‌الملل از جمله حمل و نقل، گمرکی، بانکی، بیمه‌ای و سوخت و تعیین مجوزهای الزامی مرتبط و ارائه مشوقها و حمایت‌های

جدید

ایراد شورای نگهبان:

جزء 1 بند (الف)، از این حیث که «تعیین مجوزهای الزامی مرتبط و ارائه مشوقها و حمایت‌های جدید» در چهارچوب قوانین انجام می‌شود یا خیر، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

مصوبه کمیسیون:

عبارت «با رعایت قوانین» به انتهای جزء (1) بند (الف) ماده (57) اضافه شد.

2-...

3- اصلاح فرایندهای گذر (ترانزیت) و آماد و پشتیبانی (لجستیک) بین‌الملل (اقدامات نرم‌افزاری) شامل بازنگری در مقررات و رویه‌های موجود، حذف مجوزهای غیرضروری و محدود نمودن زمان پاسخگویی دستگاههای مرتبط، تعیین ضوابط سامانه اطلاع‌رسانی خدمات گذر (ترانزیت) در مورد ایجاد امکان رهگیری و تضمین موعد تقریبی تحویل کالا با هدف افزایش مطلوبیت دالان‌های گذری از ایران و تسریع در فرایندهای گذری (ترانزیتی)

ایراد شورای نگهبان:

در جزء 3 بند (الف)، اطلاق بازنگری در مقررات موجود توسط ستاد ملی ترانزیت از جهت شمول نسبت به مقرراتی که توسط مراجع بالاتر نظیر هیأت وزیران به تصویب رسیده است، مغایر اصل 138 قانون اساسی شناخته شد.

مصوبه کمیسیون:

در جزء (3) بند (الف) ماده (57) عبارت «در چهارچوب قوانین و مصوبات مراجع قانونی از جمله هیئت وزیران» به بعد از واژه «مقررات» اضافه شد.

ب-...

پ- وزارت راه و شهرسازی به‌عنوان دستگاه سیاست‌گذار آماد و پشتیبانی (لجستیک) غیرنظامی در کشور تعیین می‌گردد. نحوه صدور مجوز فعالیت شرکتهای ارائه‌دهنده این‌گونه خدمات و مراکز مربوط، ضوابط و نحوه تقسیم کار دستگاههای اجرائی با رعایت قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار بر اساس آیین‌نامه اجرائی که توسط وزارت راه و شهرسازی با همکاری وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت، امور اقتصادی و دارایی و جهاد کشاورزی تهیه می‌شود و به‌تصویب هیأت وزیران می‌رسد، تعیین می‌گردد.

ایراد شورای نگهبان:

در بند (پ)، اطلاق واگذاری «نحوه صدور مجوز فعالیت شرکت‌های مذکور»، تعیین «ضوابط» و «نحوه تقسیم‌کار دستگاه‌های اجرائی» به هیأت وزیران، مغایر اصل 85 قانون اساسی شناخته شد.

ایراد هیأت عالی نظارت:

عبارت «وزارت راه و شهرسازی به‌عنوان دستگاه سیاست‌گذار آماد و پشتیبانی (لجستیک) غیرنظامی در کشور تعیین می‌گردد..» با بند «الف» ماده (57) در تعارض است. و عبارت «دستگاه سیاست‌گذار» در مصوبه مذکور ابهام دارد.

زیرا در جزء (1) بند «الف» ماده (57)، یکی از وظایف ستاد ملی ترانزیت عبارت است از: «سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی در تمامی امور مرتبط با حوزه گذر (ترانزیت) و آماد و پشتیبانی (لجستیک) بین‌الملل از جمله حمل و نقل، گمرکی، بانکی، بیمه‌ای و سوخت و تعیین مجوزهای الزامی مرتبط و ارائه مشوق‌ها و حمایت‌های جدید». اما در این بند، سیاست‌گذاری آماد و پشتیبانی بر عهده وزارت راه و شهرسازی گذاشته شده است.

مصوبه کمیسیون:

ت- وزارت راه و شهرسازی با رعایت سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مجاز است:

1- به‌منظور افزایش کارایی و بهبود خدمت‌رسانی و ارتقای بهره‌وری و کاهش هزینه‌های دولت و منطقی‌سازی و چابک‌سازی، نسبت به واگذاری مدیریت فرودگاههای کشور (از جمله فرودگاههای وابسته به دستگاههای اجرائی به‌استثنای فرودگاههای متعلق به نیروهای مسلح) به بخش خصوصی و عمومی و یا مشارکت‌های داخلی و خارجی با اولویت شرکتهای هواپیمایی داخلی با حفظ مالکیت دولت و رعایت حقوق کارکنان و نیز ارائه خدمات ناوبری هوایی اقدام کند.

آیین‌نامه اجرائی این جزء توسط وزارت راه و شهرسازی و همکاری وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ایرادات شورای نگهبان:

جزء 1 بند (ت)، در خصوص «مشارکت‌های داخلی و خارجی» از این جهت که مشارکت مذکور در قالب واگذاری مدیریت است یا سهامداری ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

در جزء 1 بند (ت)، منظور از عبارت «رعایت حقوق کارکنان» ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

در جزء 1 بند (ت)، عبارت «ارائه خدمات ناوبری هوایی» از این جهت که ارائه خدمات مزبور از مواردی است که باید واگذار شود یا اینکه از مصادیقی است که همچنان در حیطه صلاحیت دولت باقی می‌ماند، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

مصوبه کمیسیون:

در جزء (1) بند (ت) ماده (57) بعد از عبارت «واگذاری مدیریت» واژه «بهربرداری» شد و عبارت «مشارکت‌های داخلی و خارجی در قالب واگذاری مدیریت مذکور با اولویت شرکتهای هواپیمایی داخلی با حفظ مالکیت دولت و استمرار ارائه خدمات ناوبری هوایی توسط دولت و رعایت حقوق قانونی مکتسبه و کارکنان اقدام کند.» جایگزین عبارت «مشارکت‌های داخلی و خارجی با اولویت شرکتهای هواپیمایی داخلی با حفظ مالکیت دولت و رعایت حقوق کارکنان و نیز ارائه خدمات ناوبری هوایی اقدام کند.» گردید و متن زیر به عنوان تبصره به این جزء الحاق شد.

تبصره- دولت مجاز است برای تقویت امور حاکمیتی و نظارتی و تحقق صحیح و قانونمند احکام مربوط به فرودگاه‌ها و شرکت‌های هواپیمایی با تقویت و نگهداشت نیروی انسانی متعهد و توانمند فوق‌العاده خاصی برای سازمان هواپیمایی کشور و سایر بخش‌های حاکمیتی و نظارتی بر فرودگاه‌ها وضع نماید.

۲- به منظور تأمین مالی و نیز توسعه زیرساخت‌ها و ارتقای سطح خدمات و افزایش شتاب (ترافیک) مسافر و بار و مدیریت بهینه فرودگاهی نسبت به پذیرش سرمایه‌گذاری توسط بخش خصوصی و یا با مشارکت سرمایه‌گذار خارجی با رعایت اصل هشتم (80) قانون اساسی با اعطای حق بهره‌برداری از محل سرمایه‌گذاری اقدام نماید.

ایراد شورای نگهبان:

در جزء 2 بند (ت)، حدود و ضوابط «حق بهره‌برداری» مذکور ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

مصوبه کمیسیون:

در جزء (2) بند (ت) ماده (57) عبارت «با مشارکت سرمایه‌گذار خارجی در قبال واگذاری حق بهره‌برداری متناسب با میزان سرمایه‌گذاری با رعایت اصل هشتم (80) قانون اساسی در قالب قرارداد قانونی اقدام نماید.» جایگزین عبارت «با مشارکت سرمایه‌گذار خارجی با رعایت اصل هشتم (80) قانون اساسی با اعطای حق بهره‌برداری از محل سرمایه‌گذاری اقدام نماید.» شد.

ث- ...

3- دولت مکلف است زیان بخش مسافری شرکت راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران را با احتساب شاخصهای بهر موری، در بودجه سنواتی پیش‌بینی و جبران نماید. شرکت راه‌آهن موظف است از محل اعتبارات تخصیص یافته نسبت به نوسازی ناوگان مسافری، توسعه ایستگاه‌ها، تراکبندی، ایمن‌سازی، بهسازی و بازسازی زیرساخت شبکه ریلی از جمله خطوط، ابنیه‌فنی، سامانه (سیستم) علائم و ارتباط و نوسازی و توسعه ماشین‌آلات خودکار (مکانیزه) اقدام نماید.

ایرادات شورای نگهبان:

در جزء 3 بند (ث)، استفاده از واژه‌های غیر فارسی «تراکبندی» و «ریلی»، مغایر اصل 15 قانون اساسی شناخته شد.
در جزء 3 بند (ث)، نحوه و سازوکار تأثیر شاخص‌های بهره‌وری در محاسبه زیان بخش مسافری ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

مصوبه کمیسیون:

در جزء (3) بند (ث) ماده (57) عبارت «با احتساب میزان بهره‌وری به تشخیص سازمان»، جایگزین عبارت «با احتساب شاخص‌های بهره‌وری»، شد و عبارت «توسعه ایستگاهها، افزایش ظرفیت خطوط در مسیرهای راه‌آهن به صورت پیوسته یا با محور شمار (تراکبندی) ایمن‌سازی، بهسازی و بازسازی زیرساخت شبکه راه‌آهن» جایگزین عبارت «توسعه ایستگاهها، تراکبندی، ایمن‌سازی، بهسازی و بازسازی زیرساخت شبکه ریلی» شد.

بند الحاقی 1- به‌منظور تقویت و ارتقای کیفی خدمات مسافر و بار ناوگان هوایی کشور:
1- سازمان هواپیمایی کشوری حداکثر ظرف شش‌ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون آیین‌نامه اجرائی تأسیس، فعالیت، نحوه اداره و نظارت بر شرکتهای هواپیمایی را به‌تفکیک بار و مسافر بازنگری نموده و پس از اخذ تأیید شورای عالی هواپیمایی کشوری آن را به تصویب هیأت وزیران برساند.

ایراد شورای نگهبان:

جزء 1 بند الحاقی 1، از این جهت که بازنگری در «آیین‌نامه اجرائی» مذکور (با توجه به دستورالعمل موجود) در این جزء، براساس کدام قانون انجام خواهد شد، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

مصوبه کمیسیون:

جزء (1) بند الحاقی (1) بند (ث) ماده (57) به شرح زیر اصلاح می‌شود:
1- سازمان هواپیمایی کشوری حداکثر ظرف شش‌ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون کلیه دستورالعمل‌ها و ضوابط قبلی مرتبط با نحوه تأسیس، فعالیت، اداره و نظارت بر شرکت‌های هواپیمایی را به تفکیک بار و مسافر با رعایت قوانین در قالب آیین‌نامه اجرائی بازنگری نموده و پس از اخذ تأیید شورای عالی هواپیمایی کشوری آن را به تصویب هیأت وزیران برساند.

بند الحاقی 2-...

بند الحاقی 4- دولت مکلف است حداکثر ظرف شش‌ماه از لازم‌الاجراء شدن این قانون، با هدف ارتقای جایگاه کشور در بازار تولید و تجارت جهانی و افزایش سهم‌بری از زنجیره‌های ارزش منطقه‌ای و جهانی، براساس مزیت نسبی مناطق مختلف کشور نسبت به تهیه «سند پیشرفت شبکه یکپارچه فرآوری و ترابری (شیفت)» و سیاستگذاری لازم جهت تشویق و حمایت از بخش خصوصی در راه‌اندازی زنجیره‌های ارزش با اولویت مناطق محروم کشور اقدام کند.

ایراد شورای نگهبان:

در بند الحاقی 4، ماهیت و محتوای «سند پیشرفت شبکه یکپارچه فرآوری و ترابری (شیفت)» ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

مصوبه کمیسیون:

بند الحاقی (4) بند (ث) ماده (57) حذف شد.

ماده 58- به‌منظور افزایش رقابت‌پذیری گذر (ترانزیت) از مسیر ایران نسبت به مسیرهای رقیب اقدامات زیر انجام می‌شود:

الف-...

ت- وزارت راه و شهرسازی موظف است به منظور افزایش رقابت پذیری گذر (ترانزیت) از مسیر ایران نسبت به مسیرهای رقیب با کاهش زمان و هزینه برای تحقق هدف مذکور در ماده (56) این قانون، سایر مشوقها و حمایتها را پس از تصویب هیأت وزیران به مرحله اجرا گذارد.

ایراد شورای نگهبان:

در ماده 58، در بند (ت)، نسبت این بند با جزء 1 بند (الف) ماده 57، از حیث مرجع صلاحیتدار جهت تعیین مشوقها و حمایتها ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

مصوبه کمیسیون:

در بند (ت) ماده (58) عبارت «پس از تأیید ستاد ملی گذر مرز به مرز (ستاد ملی ترانزیت) با رعایت قوانین به تصویب هیئت وزیران رسانده و» جایگزین عبارت «پس از تصویب هیئت وزیران» شد.

ماده 59- ...

ب- وزارت راه و شهرسازی موظف است جدول عوارض جبران خسارات وارد شده به جادهها را بر اساس میزان بار محوری و میزان صدمه وارد شده به جادههای کشور توسط انواع کامیونها و کامیونتها تا شش ماه اول برنامه تهیه کند و به تصویب شورای عالی هماهنگی ترابری کشور برساند.

ایراد شورای نگهبان:

در بند (ب)، واگذاری تصویب جدول عوارض جبران خسارات وارد شده به جادهها به شورای عالی هماهنگی ترابری کشور، به دلیل عضویت اعضای غیر وزیر در این شورا، مغایر اصل 138 قانون اساسی شناخته شد.

مصوبه کمیسیون:

در بند (ب) ماده (59) عبارت «پس از تأیید شورای عالی هماهنگی ترابری کشور به تصویب هیئت وزیران» جایگزین عبارت «به تصویب شورای عالی هماهنگی ترابری کشور» شد.

پ- ...

تبصره- معادن مواد رادیواکتیو از شمول این ماده مستثنی است.

ایراد شورای نگهبان:

در تبصره بند (پ)، استفاده از واژه غیر فارسی «رادیواکتیو»، مغایر اصل 15 قانون اساسی شناخته شد.

مصوبه کمیسیون:

در تبصره بند (پ) ماده (59) واژه «پرتوزا» به بعد از واژه «مواد» اضافه می شود.

ماده 60- ...

ماده 61- ...

پ- وزارت راه و شهرسازی مکلف است با همکاری وزارت صنعت، معدن و تجارت، ظرف شش ماه از لازم الاجرا شدن این قانون نسبت به اصلاح نظام تعرفه گذاری خدمات بندری و ایجاد سازوکارهای لازم برای رقابتی نمودن آن در مقایسه با بنادر منطقه اقدام نماید.

ایراد شورای نگهبان:

در ماده 61، بند (پ)، از این حیث که اقدامات مذکور در چهارچوب قوانین انجام خواهد شد یا خیر، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

مصوبه کمیسیون:

؟؟؟

ماده 62-...

فصل 13- توسعه شبکه ملی اطلاعات و اقتصاد رقومی (دیجیتال)

شبکه ملی اطلاعات

ماده 65- به منظور افزایش دسترسی به شبکه ملی اطلاعات اقدامات زیر انجام می‌گیرد:

الف- وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مکلف است با استفاده از ظرفیت سرمایه‌گذاری و مشارکت بخش خصوصی، تعاونی و نهادهای عمومی و با ارتقای مدل اقتصادی و تعدیل تعرفه خدمات ارتباطی کشور، امکان اتصال اماکن اداری، تجاری و مسکونی شهرهای هر استان به شبکه ملی اطلاعات را از طریق شبکه دسترسی مبتنی بر تار (فیبر) نوری و دسترسی پرسرعت روستاهای بالای بیست خانوار فراهم کند. وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مکلف است گزارش عملکرد این بند را هر شش ماه یکبار به مجلس ارسال نماید.

ایراد شورای نگهبان:

در بند (الف)، استفاده از واژه‌ی غیرفارسی «مدل»، مغایر با اصل 15 قانون اساسی شناخته شد.

در بند (الف)، نسبت این حکم که تعدیل تعرفه خدمات ارتباطی کشور را به «وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات» سپرده است با بند (ج) ماده (5) قانون وظایف و اختیارات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات که این موضوع را به «کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات» واگذار کرده است، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

مصوبه کمیسیون:

در بند (الف) ماده (65) عبارت «با ارتقای الگو (مدل) اقتصادی» جایگزین عبارت «با ارتقای مدل اقتصادی و تعدیل تعرفه خدمات ارتباطی کشور» شد و یک تبصره به شرح زیر به آن الحاق گردید:
تبصره- تعدیل تعرفه خدمات ارتباطات و فناوری اطلاعات بر اساس بند (ج) ماده (5) قانون وظایف و اختیارات وزارت ارتباطات و فناوری ارتباطات مصوب 1382/9/19 به عهده کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات می‌باشد.

ب- مرکز ملی فضای مجازی کشور موظف است با همکاری دستگاههای اجرایی ذیربط، ظرف سه ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون، به استناد ردیف (1) از جدول بند «د» «سند راهبردی جمهوری اسلامی ایران در فضای مجازی» مصوب 1401/5/11 شورای عالی فضای مجازی، اقدام قانونی لازم برای بازنگری، تکمیل و روزآمدسازی سند «طرح کلان و معماری شبکه ملی اطلاعات» مصوب 1399/7/16 را انجام دهد.

ایراد شورای نگهبان:

در بند (ب)، نسبت این بند با مصوبه مورخ 1401/5/11 شورای عالی فضای مجازی تحت عنوان «سند راهبردی جمهوری اسلامی ایران در فضای مجازی» از حیث تحدید زمانی، دستگاه‌های همکار، محتوا و ... ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

مصوبه کمیسیون:

در بند (ب) ماده (65) عبارت «مرکز ملی فضای مجازی کشور مجاز است» جایگزین عبارت «مرکز ملی فضای مجازی کشور موظف است با همکاری دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط، ظرف سه‌ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون» شد.

پ- دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (29) قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مکلفند با اعلام وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، مجوز استفاده از ابنیه و زیرساخت‌های خود از قبیل تیرهای انتقال، مسیرهای ارتباطی زمینی و زیرزمینی، مجرا (داکت)ها و فضاها مناسب از قبیل فضاها دولتی، عمومی و تفریحی را جهت نصب تجهیزات ارتباطی، وفق تعرفه‌های مصوب کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات در اختیار کارور (اپراتور)های مخابراتی قرار دهند.

ایرادات شورای نگهبان:

در بند (پ)، از این حیث که حکم مذکور با رعایت موازین شرعی و قوانین انجام می‌شود یا خیر، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

در بند (پ)، از این جهت که آیا دستگاه‌های اجرایی مستثنی شده در ماده (29) قانون برنامه ششم توسعه، از شمول حکم این بند نیز مستثنی هستند یا خیر، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

بند (پ)، از این حیث که شامل ابنیه‌ای که منافع آن در اختیار دیگری است (نظیر اجاره) نیز می‌شود یا خیر، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

در بند (پ)، نسبت تقسیم فضاها به «دولتی، عمومی و تفریحی» و از این جهت که عبارت‌های «عمومی» و «تفریحی» شامل بخش خصوصی نیز می‌شود یا خیر ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

مصوبه کمیسیون:

در بند (پ) ماده (65) عبارت «دستگاه‌های اجرایی به استثنای وزارت اطلاعات، سازمان انرژی اتمی و نیروهای مسلح» جایگزین عبارت «دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (29) قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران» شد و عبارت «از قبیل فضاها دولتی، عمومی (غیر خصوصی) و تفریحی» حذف شد و سه تبصره به عنوان تبصره های (1)، (4) و (5) به این بند الحاق می‌شود.

تبصره 1- احکام این بند با رعایت موازین شرعی و قوانین صورت پذیرد.

تبصره 4- حکم این بند شامل ابنیه‌ای که منافع آن در اختیار اشخاص دیگر است، منوط به اینکه در قرارداد، استفاده مذکور پیش‌بینی نشده باشد، نمی‌شود.

تبصره 5- استفاده از دیوار مشرف به معابر بخش خصوصی با رعایت ماده (13) قانون تأسیس شرکت مخابرات ایران مصوب 1350/3/29 و نیز رعایت سایر قوانین و موازین شرع و حقوق بخش خصوصی و مبتنی بر تراضی بلامانع است.

تبصره 1-...

بند الحاقی 3- مرکز ملی فضای مجازی کشور و وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات موظفند با همکاری سایر دستگاه‌های اجرایی مرتبط، در راستای حمایت از توسعه زیست‌بوم تحول‌آفرین هوش مصنوعی قابل اعتماد و پایدار، ظرف شش‌ماه از لازم‌الاجراء شدن این قانون، «برنامه ملی توسعه هوش مصنوعی» را به‌منظور تعیین چهارچوب‌ها و سازوکار تعامل تمامی ذی‌نفعان، فراهم نمودن دانش و زیرساخت‌های پایدار فنی، اجتماعی، اخلاقی و حقوقی، ترویج و افزایش آگاهی نسبت به کارکردهای هوش مصنوعی در زمینه‌های مختلف و خطرات بالقوه آن تدوین نموده و به‌تصویب شورای عالی فضای مجازی برساند.

ایراد شورای نگهبان:

در بند الحاقی 3، نسبت این حکم با مفاد «سند راهبردی جمهوری اسلامی ایران در فضای مجازی» مصوب شورای عالی فضای مجازی و همچنین مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

ایراد هیأت عالی نظارت:

بند الحاقی 3- شورای عالی انقلاب فرهنگی از سال 1399 با همکاری معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان رییس‌جمهور اقدام به تهیه پیش‌نویس «سند ملی هوش مصنوعی جمهوری اسلامی ایران» نموده است و رییس‌جمهور نیز مصوبه مورخ 16/8/1402 این شورا را با موضوع تعیین ستاد علم و فناوری شورای عالی انقلاب فرهنگی به عنوان محور تدوین «سند ملی هوش مصنوعی جمهوری اسلامی ایران» ابلاغ نموده است.

به این ترتیب، بند الحاقی 3 ماده 65 برنامه هفتم که وظیفه تدوین «برنامه ملی توسعه هوش مصنوعی» را به عهده مرکز ملی فضای مجازی گذاشته، عملاً موجب بروز ابهام در فضای سیاست‌گذاری علم و فناوری کشور می‌شود چراکه مطابق مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی این کار بر عهده ستاد علم و فناوری آن شورا می‌باشد و در حال حاضر نیز این سند در 4 جلسه شورای ستاد راهبری اجرای نقشه جامع علمی کشور مورد بررسی قرار گرفته و فرایند نهایی سازی را در شورای عالی انقلاب فرهنگی طی می‌نماید.

مصوبه کمیسیون:

متن زیر جایگزین متن بند الحاقی (3) ماده (65) شد:

بند الحاقی 3- دولت موظف است در راستای حمایت از توسعه زیست‌بوم تحول‌آفرین هوش مصنوعی قابل اعتماد و پایدار و به منظور تعیین چهارچوب‌ها و ساز و کار تعامل تمامی ذی‌نفعان، فراهم نمودن دانش و زیرساخت‌های دانش فنی، اجتماعی، اخلاقی و حقوقی، ترویج و افزایش آگاهی در مورد کارکردهای هوش مصنوعی در زمینه‌های مختلف و خطرات بالقوه آن حداکثر ظرف شش‌ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون نسبت به «برنامه ملی توسعه هوش مصنوعی» با رعایت سیاست‌های کلی نظام، مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی و سند راهبری جمهوری اسلامی ایران در فضای مجازی اقدام قانونی به عمل آورد.»